

Worldwide Travel, Inc.

Special Sale **\$975***
 Oct 1 - Dec 10, 2009
 ਟੈਕਸ ਸਮੇਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿੱਲੀ, ਬੰਬੇ

734-525-7304 ਜਾਂ 800-504-3044

ਵਾਜ਼ਬ ਰੇਟ, ਵਧੀਆ ਸਰਵਿਸ

APPROVED MORTGAGE
 THE LENDER YOU CAN TRUST

C.S. Ahluwalia
 Mortgage Consultant

916.747.5801 cell
 317.423.7000 fax
 317.634.4391 office
 cgate007@yahoo.com

1740 Lafayette Rd Indianapolis, IN 46222
 Headquarters: 107 N. State Rd 135 Ste. 301 Greenwood, IN 46142
 www.approvedonline.com

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਤੇ ਸਰਵਿਸ ਵੀ ਵਧੀਆ
Lowest Air Fares For INDIA

AB TRAVEL SERVICES
Ph.847-630-2096

Tenth Year in Publication ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢
 ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

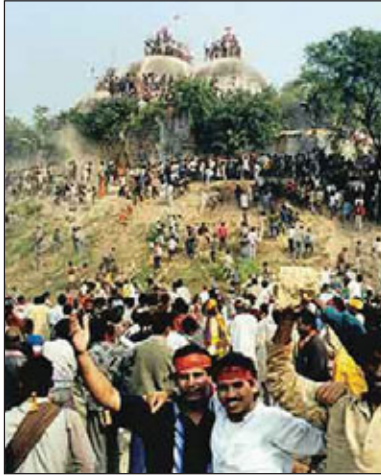
Punjab Times, Vol 10, Issue 48, November 28, 2009 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388
 Email:punjabtimes1@sbcglobal.net
 www.punjabtimesusa.com

ਲਿਬਰਾਹਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੰਸਦ 'ਚ ਪੇਸ਼

ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੀ ਲਿਬਰਾਹਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਬਰਾਹਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਰਲਗੱਡ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ

ਸਿੰਘ ਲਿਬਰਾਹਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਲੰਬੀ 17 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 1000 ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ 13 ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਿਪੋਰਟ (ਏ ਟੀ ਆਰ) ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਰੋਕੂ ਬਿਲ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ, ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਨੋ ਕਟਿਆਰ, ਓਮਾ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਸਾਧਵੀ ਰਿਤੰਬਰਾ ਸਮੇਤ 68 ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਕਾਂਡ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਾਰਨ ਹੀ ਭੀੜ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢਾਹਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਥਕੰਡੇ ਅਪਨਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਲੰਬੀ 24 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਸਦਨਾਂ 'ਚ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ. ਚਿਦੰਬਰਮ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਜਸਟਿਸ ਮਨਮੋਹਨ

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਜਪਾ, ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ, ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਤੇ ਬਜ਼ਰੰਗ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਨੂੰ ਭਾਂਬੜ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫਿਰਕੂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉੱਤੇ)

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ-ਓਬਾਮਾ ਵਾਰਤਾ: ਸੰਸਾਰ
ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਹਿਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੇ, ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਸੰਕਟ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਾਹਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਨਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਅਤਿਵਾਦ ਰੋਕੂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਸ਼ੀਆਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੰਬਈ ਵਰਗੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਖੁਫੀਆ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕੀ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ। ਓਬਾਮਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਮਾਨ ਬਣੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਸੰਕਲਪ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਨੂੰ

ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ 'ਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਨਾਲ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ।" ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਅਗਲੇ

ਸਾਲ ਭਾਰਤ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਖਤਰਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ 26/11 ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਹਫਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਭਿਆਨਕ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੈ।

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 ਉੱਤੇ)

North American Truck Stop

ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!! ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ!!!

ਕੈਰੀਅਰ ਬਰਮੋਕਿੰਗ ਐਂਡ ਕੈਰੀਅਰ ਯੂਨਿਟ ਇੰਜਣ ਇਥੇ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਉੱਤੇ ਬਦਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ

909-350-3310, 909-697-5808
 balwindernats@yahoo.com
 14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ

ATTN. HOMEOWNERS !!

Purchase, Refinance, Loan Modification, Conventional, FHA, VA

Full doc / Stated Income, No MI Programs No / Low Closing Cost Option Low Down Payment (3.5% only)

First Time Homebuyers Get \$8,000 Tax Credit (FHA Program Available only up to December 2009)

*Free Consultation *Free Pre-qualification (Reimbursed after the closing)
 *Free Pre-approval *Even Free appraisal

Call 847-933-9404 We speak English, Hindi, Punjabi, Gujarati & Malyalam

Guardian Financial Mortgage, Inc.
 An Illinois Residential Mortgage Licensee MB0005054

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣ: ਦੇਖੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਖੋਲਦਾ ਹੈ ਬਾਦਲੀ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ 25 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਾਦਲ ਪੱਖੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਵਿਖੇ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਖੜੇ ਕਰਕੇ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੰਡਿਆਂ ਭਰੀ ਮਾਲਾ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ, ਸਾਬਕਾ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ

ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੋਰ, ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਬਾਬਾ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਧਨੌਲਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਬਲ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਪ੍ਰੋ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਡੂਗਰ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮੱਕੜ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਥਾਪਤਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮੱਕੜ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਲਈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਮਯੋਗੀ ਗੁੱਟੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਕਾ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿਚ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ: ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਸੁਨੀਤਾ ਚੌਪੜਾ): ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਨੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸ਼ਹੂਰ ਅਭਿਵਾਦੀ ਤਗਵਰ ਰਾਣਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਪਕਾਲ ਨੇ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚਲੇ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਤਗਵਰ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਿਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸਬਾਪਤ ਸਾਰੇ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਜ਼ੇ ਉਪਲਬਧ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੁਣਛਾਣ ਅਤੇ ਸਬਾਪਤ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪੂਰੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਸਪਕਾਲ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਵਿਚਲੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਰਘਰ ਵਲੋਂ ਵੀ ਐਨ ਇਹੋ ਹੀ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਅਪਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਸਪਕਾਲ ਉਸ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਮਰਾਜ ਰਾਣਾ ਅਖਤਰ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਵਿਚ ਮਲਟੀਪਲ ਐਂਟਰੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅਪਨਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੀਜ਼ੇ 31 ਅਕਤੂਬਰ 2008 ਤੋਂ 30 ਅਕਤੂਬਰ 2009 ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ। ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਗਵਰ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਡੇਵਿਡ ਹੈਡਲੀ ਦੀ ਅਭਿਵਾਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਰਾਣੇ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਗਵਰ ਰਾਣਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਗਰੋਸਰੀ ਸਟੋਰ ਤੇ ਇੱਕ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ ਹੈ।

ਅਮਨੈਸਟੀ ਵਲੋਂ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਦੌਰੇ ਤੇ ਆ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਖਾਸ ਕਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵਲੋਂ 84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਰੁਧ ਲਗਾਤਾਰ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ ਸੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਇਨਸਾਫ ਮਾਰਚ ਅਤੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਅਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲੈਰੀ ਕੋਕਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਆਪ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਵਜੋਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਬਣ ਕੇ ਆਉਣ ਲਈ ਸਵਾਗਤ ਕਰੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਤਰੀਆਂ, ਬੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲਾਉਣਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲ ਕੇ ਰਖ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵਰਜੀ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਮਾਣੂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਰੋ। ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੀ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰੋ।

ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 31 ਅਕਤੂਬਰ 1984 ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰੰਭ ਹੋਈ ਕਤਲੇਆਰ ਤੇ ਸਾੜ-ਫੂਕ ਕੋਈ ਸੁਤੇ-ਸਿਧ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉੱਤੇ ਭੀੜਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। 3000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੱਖ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਵਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਜਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। 25 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਮੰਨੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਾਅਦਾ ਲੈਣ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜਾਵਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਟਰੇਡ ਅਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸੁਖਬੀਰ ਜੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਉਂ ਨਾ SMS ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਕਰੀਏ....!!

ਟੋਨੀ ਕਲੇਰ
TONYKLAIR@YAHOO.COM

Petersen's Auto Body & Repair

Schaumburg, IL Ph:847-524-8704

ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਟੋ ਬਾਡੀ ਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਸ਼ਾਪ

ਅਸੀਂ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਡੀ ਅਤੇ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

Bring in to the professionals

- Auto body repair since 1973
- All Foreign & Domestic Vehicles
- ASE Certified Technicians
- Efficient, Reliable, Dependable,
- Quality Service
- Convenient Location
- Free Computerized Estimates
- Competitive Prices
- Full Tire Service (We carry new tires)
- Insurance Work Specialist

24 Hour Towing

ਅਸੀਂ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਦਾ ਆਟੋ ਬਾਡੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਡੀ ਸੀ, ਫੋਨ 847-338-3866

ਪੀਟਰਸਨ ਆਟੋ ਬਾਡੀ ਐਂਡ ਰਿਪੇਅਰ

1212 S. Mitchell Blvd. Schaumburg, IL 60193,
Ph:847-524-8704, Fax:847-524-3692

‘ਫਰਿਜ਼ਨੋ ’ਚ ਡਰੱਗ ਫੜੀ’ ਖਬਰ ’ਚ ਭੁੱਲ ਦੀ ਸੋਧ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ 21 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਵਿਚ ਡਰੱਗ ਫੜੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਦੋ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਖਬਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਛਪ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁਖਬਰੀ ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਵਾਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ‘ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ।’ ਸ੍ਰੀ ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ ਦਾ ਇਸ ਇਤਲਾਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਹ-ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੌਹਤਬਰ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਏ.ਬੀ.ਸੀ. 30 ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ‘ਚ ਵੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਹੈਰੀ ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਛਪਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਦਮਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ‘ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ

ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

ਮੈਨੇਜਰ
847-359-0746

PANNUN THE LAW FIRM

ATTORNEYS & COUNSELLORS

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਂਡ ਲਾਅ

ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੇਸ ਬੰਦ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਡੀਪੋਰਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋ? ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ

ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਲਾਅ **ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਕੇਸਿਜ਼**

- ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਪੀਲਜ਼
- ਬੋਰਡ ਆਫ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲਜ਼
- ਰੀਲੀਜ਼ਿਅਸ ਵਰਕਰਜ਼
- 9th & 2nd ਸਰਕਿਟ ਅਪੀਲਜ਼
- ਬੋਨਾਫਾਇਡ ਆਸਾਇਲਮ ਪਟੀਸ਼ਨਜ਼
- ਕੈਨਸੇਲੇਸ਼ਨ ਆਫ ਡੀਪੋਰਟੇਸ਼ਨ

NEW YORK CALIFORNIA

T 718.672.8000 T 510.796.9000

JACKSON HEIGHTS, NY 11370 39300 CIVIC CENTER DR. SUITE 170, FREMONT, CA 94538

• ADMITTED IN THE STATE OF NEW YORK ONLY

ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼

ਸਿਰਸਾ: ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਸਿੰਘ ਡੇਰੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪਾਲੂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲੰਬੀ 20 ਨਵੰਬਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜ ਵਜੇ ਅੰਬਾਲਾ ਦੀ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦਰਜਨਾਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਲਾਮ ਲਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਆਇਆ। ਖਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੈਡ ਪਲਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਖਤ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਚੌਟਾਲਾ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਨੰਬਰਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨੇਤਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵਿਪਿਨ ਅਹਿਲਾਵਤ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਸਾਂਘੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੀਪਕ ਸਾਂਘੀ ਨੂੰ ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਧਾਇਕ ਅਜੇ ਸਿੰਘ ਚੌਟਾਲਾ ਨੇ ਹੁੱਡਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ। ਸ੍ਰੀ ਚੌਟਾਲਾ ਨੇ ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਤੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਭੱਖਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਲਈ ਸਮਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਚੌਟਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦਲ ਬਦਲ ਰਾਹੀਂ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ ਕਰਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਕਲੰਕਤ

ਬੀਨ ਡੈਮ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਤਲੁਜ ਯਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਤੇ ਬੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜ ਆਹਮੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੁਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ। ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਜੇ ਯਾਦਵ ਵਲੋਂ ਜਲ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਪੁਰਕੰਡੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਚੋਂ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਚ ਵੀ ਆਪਣੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਵਲੋਂ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਧੱਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਹੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ

ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੁਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਤੇ ਬੀਨ ਡੈਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਠ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ ਯਾਦਵ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਬੈਠਕ ਕਰਕੇ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਸਰੋਤ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਕੇ ਸਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਡੈਮ 'ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਤਾਉਂਦਿਆਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਬੇਸਨ ਰਾਜ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ 'ਚ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਡੈਮ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵੀ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਮੁੜ ਚਰਚਾ 'ਚ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ਮਤੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਤੀਕਸ਼ਨ ਸੂਦ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਵੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨਗੇ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਸੂਤੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਉਸਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਸਪੀਕਰ ਹੀ ਹਨ। ਪਿਛਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਬਾਰੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਉੱਤੇ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਾ ਰਾਜਪਾਲ

'ਛੱਡ ਪੱਗ ਪੁੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ' ਗੀਤ ਨੇ ਭੜਕਾਈਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ
ਪਟਿਆਲਾ : 'ਛੱਡ ਪੱਗ ਪੁੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ, ਐਵੇਂ ਪੇਂਡੂ ਜਿਹਾ ਨਾ ਬਣ ਕੇ ਆਇਆ ਕਰ' ਗੀਤ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜੋਲੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਨੌਰੀ ਨੇ ਇਥੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੰਗ-ਪੱਤਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕੈਸਿਟ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੰਗ-ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ 'ਗੁਜ਼ਨੀ ਕੱਟ' ਕੈਸਿਟ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਬੂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੀਆ ਅਤੇ ਸੁਦੇਸ਼ ਕੁਮਾਰੀ ਦੇ ਗੀਤ ਹਨ, ਵਿਰੁੱਧ ਤਿਖਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਰਤ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕੈਸਿਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਜਿਹੇ ਗੀਤ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦਸਤਾਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਹਨ।"

ਭੈਣ ਕਹਿ ਕੇ ਜਾਨ ਛੁਡਾਈ
ਰਈਆ: ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਾਧ ਵਲੋਂ ਅਪਣੇ ਡੇਰੇ ਤੇ ਚੌਕੀ ਭਰਨ ਆਉਂਦੀ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਤੋਂ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗਵਾਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਪਣੇ ਇਲਾਜ ਵਾਸਤੇ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ, ਪਿੰਡ ਖਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਡੇਰਾ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੰਘ ਕੋਲ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। 5 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੌਕੀ ਭਰਨ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਧ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਉਜਾੜ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਲਿਜਾ ਕੇ, ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਾਣੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਤਵੰਤਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਉਕਤ ਸਾਧ ਨੇ ਪੀੜਤ ਔਰਤ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਮਾਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਤੇ ਭੈਣ ਕਹਿ ਕੇ ਖਹਿਤਾ ਛੁਡਾਇਆ।

RK Carpet & Flooring, Inc.
 6346 N. Claremont Ave. Chicago, IL 60659
ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ

- *Commercial
- *Residential
- *Industrial
- *Sales
- *Installation
- *Cleaning
- *Repair

Ravinder Singh Ravi
Ph: 773-761-6888
Fax: 773-761-6865

Freeway Travel Inc
ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਖਰਾ ਸੌਦਾ, ਬਿਹਤਰ ਸਰਵਿਸ
Call Raju
Tel: 773-973-0200
Fax: 773-973-0557
 2542 W Devon Ave. Chicago IL 60659

Desi Bazar
 916 E. Main Street #118, Greenwood, IN, 46143
Tel: 317-888-2040, Fax: 317-887-6116

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets

- FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY
- FRESH GOAT MEAT

10% off on all Gurudwara supplies and Religious programs!!

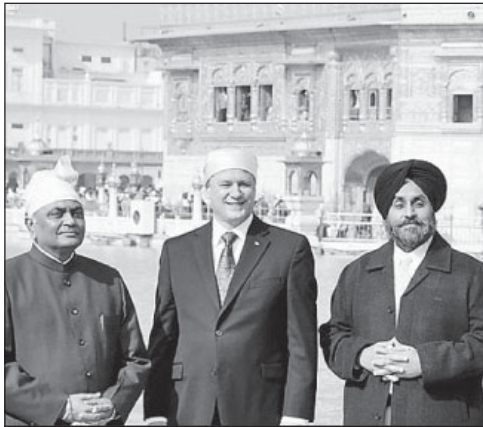
We Are Open 7 Days a Week

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੀ ਫੇਰੀ ਬੇਨਤੀਜਾ ਰਹੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ ਪਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੀ ਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸਨ ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਰਥਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਹੀ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਫੋਕੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜਾਲ-ਸਾਜ਼ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਭਰੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਰਹੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੇਤੀ ਆਧਾਰਤ ਸਨਅਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਗੱਲਬਾਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਨਾ ਤੋਰੀ ਗਈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਫੇਰੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਗੁਰਮੰਤ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੀ ਸਿਰਫ ਇਹੋ ਮਹਾਨਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਬੇਹੱਦ ਮਿਹਨਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸਾਡੇ

ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਲਝਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੁਲਾਜ਼ਮ।

ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਗਾ ਕੇ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ ਨੂੰ ਆਰਥਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਭਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੇਠ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਰਪਰ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਹਾਰਪਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਐਗਰੋ-ਆਧਾਰਤ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਪੰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਟਿਮ ਉਪਲ, ਨੀਨਾ ਗਰੇਵਾਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸ਼ੌਰੀ, ਉਬਰਾਏ ਅਤੇ ਵਰਿੰਦਰ ਆਗਲੂਵਾਲੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੈਟ੍ਰਿਕ ਬਰਾਉਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗੁਰਮੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਤੈਅ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਨਾਲ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪੁੱਜੇ ਸ੍ਰੀ ਹਾਰਪਰ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸਥਾਨਕ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ। ਕੈਨੇਡੀਆਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਵਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਤਰੀਕੇ ਤੋਂ ਉਲਟ ਜਾਂਦਿਆਂ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕੀਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਹਾਰਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਘਰ ਵਿਖੇ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੰਗਰ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਹਾਰਪਰ ਸਚਖੰਡ ਪੁੱਜੇ ਜਿਥੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾ ਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ। ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਹਾਰਪਰ ਸੁਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਗਏ ਜਿਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ

ਟੰਡਨ ਨੇ ਫਿਰ ਮਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਘੁਰਕੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਬਿਜਲੀ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦਰਾਂ 'ਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਤੋਂ ਖੜਕਾ ਹੋਈ ਗਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਪੋਲੀ-ਪੋਲੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਰਾਮਜੀ ਦਾਸ ਟੰਡਨ ਨੇ ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਤੇ ਉਦਯੋਗਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਦਰਾਂ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਬਿੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਕਾਲੀ-ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਕੋਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੰਡਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਦੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬੇਅਸਰ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਇਕ ਦੋ ਵਾਰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਕਰ ਕੇ ਮਹਿਜ਼ ਲਿੱਪਾ-ਪੋਚੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦਾ ਅੱਖੋਂ ਉਹਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਟੰਡਨ ਨੇ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦਸੰਬਰ 'ਚ ਵੀ ਵਧੇ ਹੋਏ ਬਿਜਲੀ ਰੇਟਾਂ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ, ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ, ਕਾਰਖਾਨੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਏ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਏਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਜਸਟਿਸ ਹਰਫੂਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਹਿਣ ਪਿਛੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਜਸਟਿਸ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਵਰਮਾ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਦਿਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਹਰਫੂਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਬੀਤੀ 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਜਸਟਿਸ ਬਰਾੜ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ 7 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੈਨਲ ਵਿਚ ਦੋ ਜੱਜ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਸਨ ਜਦਕਿ 5 ਸਿੱਖ ਸਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੈਨਲ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਪਿਛੋਂ ਲੰਘੀ 20 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮਾਰਚ-ਅਪ੍ਰੈਲ ਤਕ 170 ਮੈਂਬਰੀ ਜਨਰਲ ਹਾਊਸ ਲਈ ਕੁਲ 120 ਸੀਟਾਂ

'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਜਸਟਿਸ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 80 ਲੱਖ ਵੋਟਰ ਫ਼ਾਰਮ ਛਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਸਟਿਸ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੋਟਰ ਫ਼ਾਰਮ ਛਪਣ ਮਗਰੋਂ ਪੇਂਡੂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਯੂ.ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਬੈਠਕ ਸੱਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ 5 ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲੇ ਵੋਟਰ ਫ਼ਾਰਮ ਸਬੰਧੀ ਪਟਵਾਰੀ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਜਸਟਿਸ ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਕ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।

ਪੰਜਾਬੀ ਢਾਬਾ
Punjabi Dhaba
North Shore Banquet
 Fine Indian Cuisine
 Restaurant & Banquet Hall
 2525 W. Devon Ave., Chicago IL 60659
Lunch & Dinner Buffet
 ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਪਾਰਟੀ ਬੁਕ ਕਰਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰੀਨ ਸੇਵਾ ਲਈ ਦੇਵ ਜਾਂ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰੋ
773-262-2080, 773-764-9392

ਅਸੀਂ ਨਾਨ ਅਤੇ ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਤੰਦੂਰ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ ਤੁਹਾਡੇ ਟੇਬਲ ਤੇ ਪਰੋਸਦੇ ਹਾਂ

Easy Travel Inc.
 7191 Camelot Drive, Canton, MI 48187 Fax: 866-908-6663
 www.easytravelinc.net info@easytravelinc.net
ਸਸਤੀਆਂ ਹਵਾਈ ਟਿਕਟਾਂ
Please call us for the lowest fare from your city to india
 Tel: 734-451-9526, Toll Free 866-51-INDIA

SUPER TRAVEL
847-676-9090
 E-mail: supertravel2003@yahoo.com
Lowest Fares With Excellent Service
 AMERICAN AIR, CONTINENTAL AIR, JET AIRWAYS, DELTA, AIR INDIA, KLM, LUFTHANSA.
 For Emergency Call anytime at 847-673-3825 **EARLY BIRD SALE!!!!** India \$545 London \$250

SYAN VIDEO PRODUCTION, INC.
 Professional HD Video & Digital Photo Production
 Multiple Camera Shooting / Digital Still Photography (with flush mount Album)
 Live Video Display with Large Screens
 DJ Service with Laser Lights
 Call Toll Free : 1-888-RAJ- SYAN (725-7926) (With 14 years Experienced)
734-261-0936 / 734-890-1767
 E-mail: raj@syanvideo.com or visit at: www.syanvideo.com

ਮੌਲਿਕ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਵਧੀਆ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਪ੍ਰੋ. ਬਰਾੜ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਚੰਗੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋ. ਏ. ਐਸ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਭਵਨ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਗਏ ਸਤਕਾਲ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ-2009 ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਤਕਾਲ ਟਰੱਸਟ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਤੰਦਰ ਕੌਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟਰੱਸਟ (ਸਤਕਾਲ) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਧਰਮਪਤਨੀ ਸਵਰਗੀ ਬੀਬੀ ਸਤੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਵਾਸਤੇ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਛਲੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰੀ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿਨੀਂ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਈ.ਆਈ.ਟੀ. ਅਤੇ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ.

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਪਸਾਰ ਲਈ ਸੀਮਤ ਮਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਉੱਚ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਲਈ ਮਹਿੰਗੇ ਸਾਜੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀ

ਲੋੜ ਹੈ। ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਪਾਸ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਪੈਸਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੰਗੇ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਖਾਤਰ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਤਕਾਲ ਟਰੱਸਟ ਵਲੋਂ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਸਾਇੰਸ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕਾਰਜ ਨਾਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੁੰਜੀਵਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਾ. ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਗੌੜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਸਾਗਰ (ਮੱਧ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕਲਪਨਾ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਜ ਹੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਹਾਰਿਸ਼ੀ ਦਿਆ ਨੰਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਡਾ. ਪੁੰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਦਿਆਲਾ, ਏ.ਐਸ.ਸੀ. (ਸਾਊਥ), ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਵਿਲਾਸ ਵੈਮੇਕਰ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਐਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਯੰਗ ਲਾਇਬਰੇਰੀਅਨ ਐਵਾਰਡ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਆਰਟਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਕੂਲ ਆਫ ਡਰਾਮਾ ਨਿਊ ਯਾਰਕ

ਅਤੇ

ਬੇਗੋਵਾਲ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ

ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਨਾਟਕ ਮੇਲਾ

ਪ੍ਰੀਤ

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜਲ ਗਏ ਫੁੱਲ ਵੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਡਾਰ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹੀ ਦਸਤੂਰ ਹੈ ਜਿੰਦਾ ਜਲਾ ਦੇਣਾ।

ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ

ਕ੍ਰਾਂਤੀ

1984 ਵਿਚ ਹੋਈ ਸਿੱਖ ਨਸਲ-ਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਬਰਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਭਾਈ ਮੰਨਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਾਟਕ
 • ਬਾਬਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ • ਇਹ ਲਹੂ ਕਿਸਦਾ ਹੈ
 • ਨਵਾਂ ਜਨਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਮੇਡੀ ਸਕਿੱਟਾਂ

ਮਾਲਾ

ਬਲਜੀਵਨ

• ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਲਈ
 • ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੀਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
 • ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ਼ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਨਾਟਕ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸੇਹਲ

ਖੁਸ਼ੀ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਬਾਵਾ

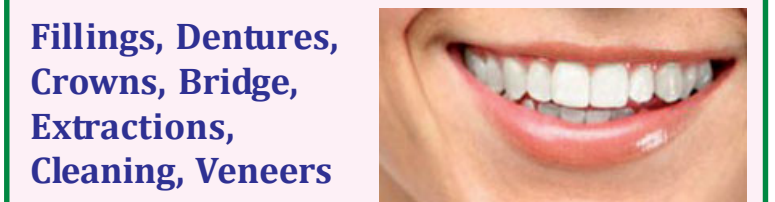
ਬਿੰਦਾ ਬੇਗੋਵਾਲੀਆ

ਕ੍ਰਾਂਤੀ

ਦੰਦਾਂ ਦਾ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਪਰ ਵਾਜ਼ਬ ਫੀਸ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ 630-479-0031

- ਇੰਜੋਰੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਲਾਜ ਲਈ 20-40% ਛੂਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ Invistalign (Clear Braces) ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ? ਮੁਫਤ ਮਸ਼ਵਰਾ ਲਓ।
- ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੰਮ, ਵਾਜ਼ਬ ਫੀਸ
- ਦੰਦਾਂ ਤੇ ਮਸੂਝਿਆਂ ਦੀ ਬਦਬੂ, ਖੂਨ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ? ਇਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਨਵੀਨ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ, ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੇ ਤੇ ਚਮਕਦੇ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅੱਜ ਹੀ ਅਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ

Dr. Harjinder Khaira DMD & Associates

Lakestreet Dental
 490 W. Lake Street, Suite 107
 Roselle, IL 60172
 630-894-8008

Lakeland Dental
 115 E. State Rd.,
 Island Lake, IL 60042
 847-526-1920

Designed by: Milkyway Graphics: (646) 220-2586 ਸੰਗੀਤ: ਸੁਨੀਲ ਦੱਤ ਨੰਦੀ (718-737-6664)

ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਾਟਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:
 917-669-3173 (ਕ੍ਰਾਂਤੀ) 408-648-8658 (ਪ੍ਰੀਤ) 917-543-2168 (ਬਿੰਦਾ)

ਦਾਖਲਾ ਡਰੀ 06 ਦਸੰਬਰ, ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਟਕ 89-30, 114 ਸਟਰੀਟ, ਰਿਚਮੰਡ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਕੁਈਨਜ਼, ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿਚ ਖੇਡੇ ਜਾਣਗੇ ਪਾਸ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ ਨੰ: 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ: 917-669-3173

ਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੱਸੇ ਸੱਚ ਵਿਚ?

28 ਸਾਲ ਇਕ ਖਾਸ ਵਰਗ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰੂਘਰ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਹ 28 ਸਾਲ ਤਨਖਾਹ ਹੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਨ ਜੋ ਖੁਦ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਤਨਖਾਈਆ ਹੋਏ ਪਰ ਹੁਣ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਨਾ ਪਾਲਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੱਸਣ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਜੇ ਕਮੇਟੀ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜੇ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਿਚਕਿਚਾਵਾਂਗੇ।

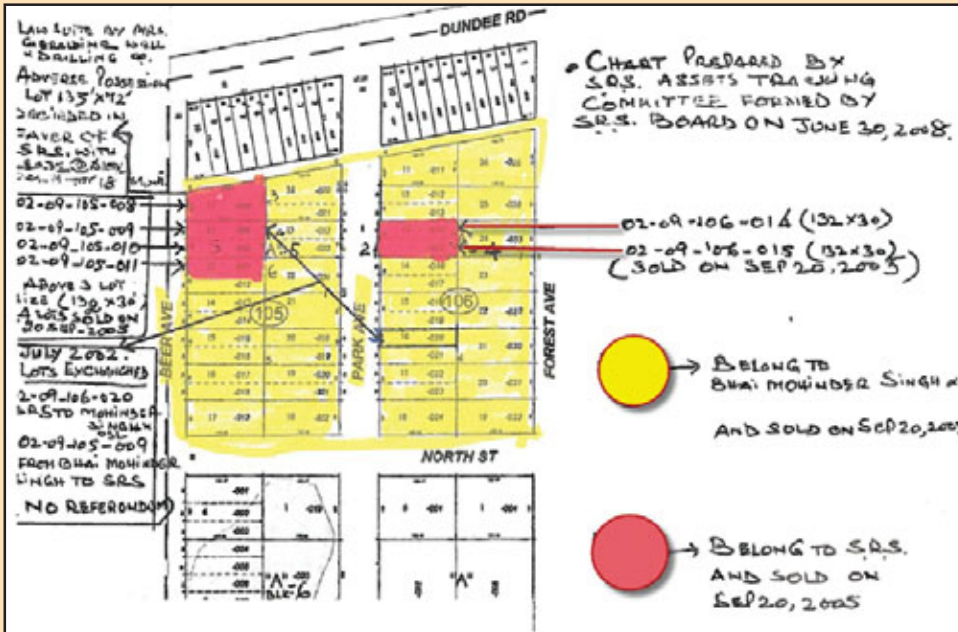
ਸੱਚ-ਝੂਠ

1. ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਮੇਰਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ।” ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਖੁਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸਪੁਤਰ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਥੱਲੇ ਪਰਚੇ ਵੰਡੇ।
2. ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ 14 ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਸਾਫ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਰੇ 28 ਲਾਟਾਂ ‘ਤੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਇਹ ਵੀ ਉਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਹ 28 ਲਾਟ ਵੇਚੇ ਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ। ਕੀ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਡਿਊਟੀ ਟਾਈਮ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਫਰਲੇ ਮਾਰ ਕੇ? ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਉਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਲਰਕ ਵਾਂਗ ਜੋ ਨੌਕਰੀ ਕਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਰ ਕੰਮ ‘ਤੇ ਮੌਜ ਨਾਲ ਹੀ ਜਾਵੇ।
3. ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੰਟਰੈਕਟ ਦੀ ਬੜੀ ਲੰਬੀ ਚੌੜੀ ਕਹਾਣੀ ਪਾਈ ਹੈ। ਗੱਲ ਦੇ ਟੁਕ ਹੈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਲਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਨਖਰਾ ਕੀ? ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਾਲਮਾਰਟ ‘ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਨਾ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਿਆਂ ਨੌਕਰੀ ਭਲਾ ਮਿਲ ਜਾਉ?

ਇਹ ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭਲਮਾਣਸੀ ਸਮਝੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਦਰ ਮਾਣ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟਰੈਕਟ ‘ਤੇ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਜੋੜੇ, ਪੈਰੀਂ ਹੱਥ ਲਾਏ ਪਰ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿਤੀ ਕਿ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ (ਅਸੂਲਾਂ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੈ।

ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ, ਭਾਈ ਇਰਵਿਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 25 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਆਖਿਰ ਇਹ ਸੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨੂੰ ਲਾਟਾਂ ਦੀ ਸੇਲ ਵਿਚ 21000 ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ 47225 ਡਾਲਰ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੀ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਸੱਚ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੌਣ ਝੂਠ- ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਹੁੰਦਲ ਪੜਾ।

ਸੰਗਤ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ 2002 ਵਿਚ ਹੋਏ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਲਾਟ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਰਿਫਰੈਂਡਮ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਜੇ ਰਿਫਰੈਂਡਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਟ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ‘ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ? ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਇਹ ਲਾਟ 2005 ਵਿਚ ਹੁੰਦਲ ਪੜੇ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਦਿਤਾ? ਕੀ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੁੰਦਲ ਪੜਾ ਅੱਜ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਛੇ ਖੜਾ ਹੈ? ਸੰਗਤ ਤਾਂ ਜਾਂ ਲਾਟ ਵਾਪਸ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਾਟ ਦੇ ਪੈਸੇ ਗੁਰੂਘਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਤੇ ਜਾਣ।

ਕੀ ਉਹ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਵੈਨ ਦੀ ਚਾਬੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਕਿਉਂ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ? ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਦਭਾਵਨਾ ਤੇ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੁੱਪ ਸੀ। ਸਗੋਂ ਸੱਚ ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਬਰੀ ਗੁਰੂਘਰ ਆ ਕੇ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ, ਜਬਰੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਜਬਰੀ ਕਰਕੇ ਭੜਕਾਹਟ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰੰਥਕਾਂ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਜਮ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ। 28 ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਤੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਪਰ 6 ਮਈ ਨੂੰ (5 ਮਈ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਕ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2-3 ਘੰਟੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲਈ ਸਪੀਚਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਆਪ ਪਿਛੇ ਬੈਠ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਈ ਕਿ ਇਹ ਸੁਖ-ਆਸਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਰੀ ਸਟੇਜ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ? 8 ਮਈ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਡੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਹ ਖੁਦ ਬੈਠੇ ਸਨ ਜਿਸਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ 16 ਮਈ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਵੀ ਛਪੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੰਗਤ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੜਕੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਮਿਲਿਆ ਉਸੇ ਹੀ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਦਰ ‘ਤੇ ਹੋਏ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ, ਪਤਨੀ, ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੀ ਦੱਸਦੇ ਆਏ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਸਭੇ ਦਾਤਾ ਲਈਆਂ ਉਸ ਦਰ ‘ਤੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਈਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਾਲੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਉਚੀ ਉਚੀ ਬਾਹਵਾਂ ਲਹਿਰਾ ਕੇ ਨਾਅਰੇ ਕਿਉਂ ਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ? 28 ਸਾਲ ਤਾਂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਰਹੇ। ਅਖੀਰ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ 38-48-58 ਸਾਲ ਤੱਕ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੜੀ ਬਰਕਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀ ਕਮੀ ਸੀ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ? ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਸਠ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਆਪ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਸਾਈਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। 21 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਧਾਨ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਮਾਈਕ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਸ ਆਪਹੁਦਦੇਪਣ ਕਰਕੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਖੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਹੀ ਬਣੇ ਸਨ ਤੇ ਪਾਸ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਵਿਚ ਆਉਣੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ 24 ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 4 ਮਈ ਤੱਕ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਘਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਦੀ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਬੱਧ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ 1991 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਤਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। 1998 ਵਿਚ ਵੀ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਤਾਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਾ ਮੰਨੀਆਂ ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਤੇ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਜੀਬ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਚਾਹਵਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂਘਰ ਵਿਚ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਚਲਵਾ ਦੇਵਾਂ। ਇਹ ਆਰਟ ਉਹ ਹਰ ਵਾਰ ਅਜਮਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੀ ‘ਗੈਰਸੰਵਿਧਾਨਕ’ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਕਾਇਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਨੌਂ ਦੇ ਨੌਂ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਸ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀ, ਉਪਰਲੇ ਵੇਰਵੇ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗ੍ਰੰਥੀ ਵਾਲੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ “ਜਹਿ ਕਰਣੀ ਤਹਿ ਪੂਰੀ ਮੱਤ। ਕਰਣੀ ਵਾਜਹ ਘੱਟੋ ਘੱਟ।” ਫਿਰ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ- “ਰਹਿਣੀ ਰਹਿ ਸੋਇ ਸਿੱਖ ਮੇਰਾ।” “ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮਾਨਿਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ” ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ ਗੁਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇ। ਜੇ ਹਰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਰਹੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੇ, ਰਹਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸੁਖਆਸਨ ਕਰੇ। ਲੋੜਵੰਦ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕ੍ਰਾਂਤ (ਸੰਗਰਾਂਦ) ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਆਪਣੀ ਅੜੀ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂਘਰ ਦਾ ਹਰ ਰੋਜ ਦਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਬੋਰਡ ‘ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ। “ਜਿਸ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ ਖਾਵੇ ਉਸ ਦਾ ਸੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹੋਵੇ।” ਆਸਾ ਜੀ ਦੀ ਵਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਐਸਾ ਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ “ਜਿਸਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ਤਿਸ ਕਹੀਐ ਸਾਥਾਸ।” ਅਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬ ਦਾਤਾਰ ਤੋਂ ਬੇਮੁੱਖ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ, “ਜਿਸਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਣਾ ਪੈਨਣਾ ਸੋ ਮਨਿ ਨ ਵਸਿਓ ਗੁਣਤਾਸ॥” ਪੰਨਾ 1416

ਪੰਥਕ ਸੁਪੋਰਟਰ

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਰ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਝੱਜ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਹਰਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਭਰਪੂਰ ਸਿੰਘ

ਬੈਟਲਕਰੀਕ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ

ਬੈਟਲਕਰੀਕ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਲੋਂ ਬੈਟਲਕਰੀਕ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਥੇ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਦੀਵਾਨ ਸਨਿਚਰਵਾਰ 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਸੂਝ ਮੌਕੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਦੂਰੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਇਕੱਠ ਹੋਈਆਂ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡੋਮ ਟਾਈਪ ਬਣੀ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਨੌਂ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਰੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਥਾਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਡਿਟਰਾਇਟ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ, ਹਾਈਵੇ ਆਈ-94 ਉਪਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਚਲ ਰਹੀ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਜ਼ਰੀਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ, ਲੰਗਰ ਹਾਲ, ਲਾਇਬਰੇਰੀ,

ਕਾਨਫਰੰਸ ਰੂਮ, ਕਲਾਸ ਰੂਮ, ਜੋੜਾ ਘਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਫਤਰ, ਰਸੋਈ, ਸਟੋਰ

ਗਿਆਨੀ ਨੇ ਸਟੇਜ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਬਾਲ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਵਿਚ ਗਿਗੂ-ਨੋਨੂ, ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ, ਨਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਨਤਾਰ ਸਿੰਘ,

ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਇਕ ਵਿਲੱਖਣ ਧਰਮ ਹੈ ਜੋ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ

ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਸੈਂਟਰ ਲੈਨਸਿੰਗ (ਭਾਈ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ), ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਵੈਸਟ ਮਿਸ਼ੀਗਨ-ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ (ਡਾ. ਮੰਡੇਰ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ), ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ ਆਫ ਫਲਿੰਟ (ਕਰਮਬੀਰ ਸਿੰਘ), ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ, ਟੋਰਾਂਟੋ (ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ), ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ (ਸ. ਗਰੇਵਾਲ-ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂ), ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸੈਗਨਾ (ਹੈਰੀ ਸਿੰਘ), ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਮੈਰੀਵਿਲ, ਇੰਡੀਆਨਾ (ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਸਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ), ਸੰਤ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ (ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੱਲੂ), ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਲਵਾਕੀ, ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸਟ੍ਰੀਬੈਂਡ, ਮਿਸ਼ਵਾਕਾ (ਕਿਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ), ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਸਾਊਥਬੈਂਡ (ਪਾਲ ਖਲੀਲ), ਸ਼ੇਰੇ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ-ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਜਿੰਦੀ ਖੰਘੜਾ-ਪਰਮਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ), ਪੰਜਾਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ (ਮਿਡਵੈਸਟ ਸ਼ਿਕਾਗੋ), ਰਾਠੌਰ ਕੈਂਟਨ, ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ), ਗੁਰਬਖਸ਼ ਭੁੱਲਰ ਵਿੰਡਜ਼ਰ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਨ ਵੀਡੀਓ ਵਲੋਂ ਸਾਊਂਡ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਵੀ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਜਹੰਦਾ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਸੱਲੂ ਤੋਂ ਸਰਪੰਚ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਤੋਂ ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਸਟਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼ ਤੋਂ ਸ. ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੋ' ਦੇ ਨਾਗਰੇ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਟੀ-ਸ਼ਰਟਾਂ ਦਾ ਸਟਾਲ ਲਾਇਆ।

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਕੇਸਰੀ ਦਸਤਾਰਾਂ ਅਤੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਕਮੀਜ਼ਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਬਾਹਰੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦਾ ਖਾਸ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ ਨੇ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਅਤੇ ਸੁੱਖ ਆਸਨ ਕਮਰੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਵੀਰਵਾਰ 19 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਕਰਕੇ 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10.30 ਵਜੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਗਈ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ

ਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ-ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਰਤ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸਭ ਪਾਸੇ ਰੌਣਕਾਂ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੈਟਲਕਰੀਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਮੇਅਰ ਸੂਜਨ ਵਾਲਡਵਿਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਿਲ ਮੋਰਿਸ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਿਜਨਸਮੈਨ ਸ੍ਰੀ ਦਲਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂਘਰ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਆਗਮਨ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਾਂਡਾ ਨੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਲੇਕ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸੱਦੇ ਲਈ ਉਹ ਸਿੱਖ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ

ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਾ (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲੇ) ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਈ ਰੰਗੀਲਾ ਸਮੇਤ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਭਾਈ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਿਲਵਾਕੀ (ਇੰਡੀਆਨਾ) ਅਤੇ ਮਿਲਵਾਕੀ ਤੋਂ ਬੀਬੀ ਪੂਜਾ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਤੇ ਨੰਨੀ ਬੱਚੀ ਸਿਮਰਨ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਰਸਮੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਸ. ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੋਪਾਰਾਏ ਅਤੇ ਨਗਲੀਆਂ ਟੋਰਾਂਟੋ-ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ

ਜੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡੇ ਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ 'ਤੇ ਲੱਗਾ ਕੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਕਲੰਕ ਮਿਟਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਟ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਤਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਹੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪੈਂਦੀ ਤੇ ਨਾ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਰੋੜ੍ਹਨੇ ਪੈਂਦੇ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਾਪ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੋਧਣਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਸਿਆਸਤ 'ਚੋਂ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਪਤਲੀ ਜਿਹੀ ਰੇਖਾ ਵੀ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਹੀ ਅਤੇ ਗਲਤ, ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਅਨੈਤਿਕ ਦਰਮਿਆਨ ਫ਼ਰਕ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਰੇਖਾ ਅੱਜ ਵੀ ਮਿਟੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ 19 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦੁਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੱਤਾ-ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਚਾਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਧਕ ਮੰਨ ਲੈਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨ ਬੈਠੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੀ? ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਖੱਲ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬੋਧ ਕੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੀ ਠੱਪ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੜਿੱਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਲਾਹ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਫੁੱਟ ਨੋਟਾਂ 'ਚ ਸਿਮਟ ਜਾਏਗੀ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਮਰਹੂਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨੇ ਇਸ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਿਆਸੀ ਗਲਤੀਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਉਸ ਐਲਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸੱਦੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਭੰਗ ਹੋਣ ਦੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ 'ਪ੍ਰੈੱਸ' ਤੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣਾ। ਮੀਡੀਆ ਨੇ 34 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜੇ ਤਕ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸੰਤੁਲਨ ਮੁੜ ਹਾਸਿਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸਨੇ ਸੱਤਾ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹਰੇਕ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੱਖਣ ਵਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਗੁਣ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 25ਵੀਂ ਬਰਸੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਲੇਖ ਛਪੇ ਹਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਦੌਰ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਭਰੇ ਪਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਚੇ ਵੀ ਸ਼ਰਮਾ ਜਾਣ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਨਿਡਰ ਬਣਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਡਰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਹੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਪਾਲਿਕਾ ਜਾਂ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ, ਸਾਰੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਝੁਕ

ਗਏ ਸਨ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਖੁਦ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1969 ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ, ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਏਕਤਾ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਵੰਡਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਤਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਿਨੌਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਤਕ ਤਾਂ ਰੋਗਾਣੂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਵਿਚ ਫੈਲ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਪਰ ਜਿਸਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮਾਨਸਿਕ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਸੀ। ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਰਕ ਸੂਤਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਧਮਕੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਡਰ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਦਲ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਹ ਸ਼ਰੇਆਮ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੈਤਿਕ ਵਿਚਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਪਕੜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ 'ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਡੋਪੂ' ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਘੜਿਆ ਸੀ 'ਕਮਿਟਮੈਂਟ' (ਵਚਨਬੱਧਤਾ) ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ

ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਹੋਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਹੀਣ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੇ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਫਾਈਲਾਂ 'ਤੇ ਨਿਡਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਨਿਰਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਜਿਹੇ ਹੋ ਗਏ।

ਉਦੋਂ ਜੋ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਨਸਾਂ ਵਿਚ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਤਾਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਨਕ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਨਵੇਂ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਬਲੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਵੀ ਉਦੋਂ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ 'ਸੁਪਰਸੀਡ' ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹੀ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਬਣੇ, ਜਦੋਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਪੱਖ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਜਿਸ ਇਕੋ-ਇਕ ਜੱਜ ਨੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ, ਉਹ ਸਨ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਜੱਜ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਉਣ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 18 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ

ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਡਿਤ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਣਾਵਟ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਆਪਣਾ ਬਹੁਮਤ ਗੁਆ ਬੈਠੀ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਸਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਜੋੜ ਤੋੜ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਉਹ ਸਮਾਂ ਵੀ ਆ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਇਕ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਣਾ ਅਸੰਭਵ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਕ ਨਵੇਂ ਤੌਰ ਨੇ ਵੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਜਾਂ ਸੋਚ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੋਂ ਉਪਰ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਟਕੇ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਬੁਰੇ ਖੱਲ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਢਾਂਚਾ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਡਿਗਿਆ ਨਹੀਂ ਤੇ ਕੋਈ ਅੱਜ ਵੀ ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ। ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ 'ਫੁੱਟ ਨੋਟ' 'ਚ ਵੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਜੋ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ' ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ 'ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਉ ਸਟਾਰ' ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਬਾਡੀਗਾਰਡਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਦਲਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਹਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1984 ਵਿਚ 3 ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 3 ਹਜ਼ਾਰ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਸ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ 25ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਈ, ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਗਾਉਣ ਲਈ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਫੋਟੋ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਇਕ ਹਫ਼ਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਹਿਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ	ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ
ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਬੜ੍ਹਨਾ	ਸੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ	ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਨਾ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਡਾਕਟਰ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)
 MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS
 25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.
 Contact : Dr. Shweta Oberoi E-mail : shweta077@yahoo.com
 Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

Law Office of Navdeep S. Jhaj

Immigration Law Attorney
General Legal Practice

Navdeep S. Jhaj
Member, American Immigration Lawyers Association

Estate Planning
Personal Injury
Bankruptcy

ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਜਨਰਲ ਲਾਅ
- ਪਰਸਨਲ ਇੰਜਰੀ
- ਬੈਂਕਰਪਸੀ
- ਐਸਟੇਟ ਪਲਾਨਿੰਗ

1930 W Hubbard, 2nd Floor, Chicago, IL 60622
 Voice: 312.404.8893, Fax: 312.243.2277
 email: navjhaj@me.com

ਆਪਣੇ-ਪਰਾਏ

ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਨ ਪਟੇਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚਾਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਏਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਇਸ ਗੁਆਂਢ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ ਲੱਗੇ ਸਨ, ਏਨੇ ਦੂਰ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਦੂਜੇ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਡੇ ਵੀ ਨਾ ਸਕਣ। ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁੱਪ ਚੁਪੀਤੇ ਨਵਾਂ ਘਰ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਦੂਰ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰ ਫ਼ਾਰਮਿੰਗਟਨ ਹਿੱਲਜ਼ ਵਿੱਚ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਏਰੀਆ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਪਟੇਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਖਹਿਤਾ ਹੰਗਾਮੀ ਮਸਲਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪਟੇਲ ਲਾਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ ਜੋਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੋੜ ਸੁਣਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਕਤਾਹਟ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ-ਵਿਹਾਰ ਪਿਛੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਥਿਤੀ ਨੇ 360 ਦਰਜੇ ਦਾ ਮੋੜਾ ਕੱਟ ਲਿਆ ਸੀ।

ਬਹੁਤ ਚਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਘਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਏਨੀ ਵਜੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਰੀ ਡਵੀਜ਼ਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਜਾੜ ਹੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਤਾਂ ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਬੰਦਾ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਦਾ। ਕੰਮ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਤੀਵੀਂ-ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਜੋਗੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ, ਮੂੰਹ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿੰਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਧਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਟੀ.ਵੀ. ਤੋਂ ਮੂਰਤਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਬੋਝੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਦਰਦ ਸਾਝ ਬੋਝੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੀ। ਜਦ ਘਰ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਆਉਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਜਾਣੀ-ਆਉਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜਿਉਣਾ ਕਾਹਦਾ ਹੈ? ਕਿਸ ਕੋਲ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰੀਏ ਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਰਸਾਈਏ? ਸਾਰਾ ਜੀਣ ਬੀਣ ਘਾਉਘੱਪ ਜਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਚਾਰਾਂ ਵੀ ਕੀ ਸੀ? ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਗੋਰੀਆਂ ਸੂਰਤਾਂ। ਕੋਈ ਦੇਸੀ ਮਿਲਦਾ ਗੋਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਚੁੱਕਿਆ, ਬੱਸ ਦੂਰੋਂ ਸਲਾਮ ਤੇ ਅਹੁ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਖਾਣ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ। ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਜੁੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਜੁੜੇ ਪੈਸੇ ਨੇ ਘਰ ਵੀ ਲੈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਘਰ ਕੀ ਕਰਦਾ, ਘਰ ਤਾਂ ਇਕ ਜੜ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਤਾੜੇ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਅ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਸਪਾਟ ਕੰਧਾਂ ਹੀ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਓਪਰੇ ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਤੇ ਬੌਕੇ ਦਿਹਾੜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪਰ ਤੀਜਾ ਆਵੇ ਕਿੱਥੋਂ? ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਗਿੱਲ ਤੇ ਗਿੱਲਣੀ ਔਕ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, ‘ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਵਾਪਸ ਇੰਡੀਆ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਈਏ।’ ਪਰ ਕਹਿਣਾ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਇੰਡੀਆ ਬੋਝੇ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਦਿਖ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਾਇਦ ਲਕਸ਼ਮੀ ਦੇਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੋੜਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਸਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਲਰ ਕਮਾਉਂਦਿਆਂ, ਜੋੜਦਿਆਂ, ਖਰਚਦਿਆਂ ਗੁਜ਼ਰ ਗਏ। ਅਨੇਕਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਇਕੱਲਿਆਂ, ਉਖੜਿਆਂ, ਉਬਿਆਂ ਬੀਤ ਗਏ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੀਵੀਂ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਪਿੱਠ ਕਰਕੇ ਸੌ ਜਾਂਦੇ। ਚੋਰ ਤੇ ਲਾਠੀ ਦੇ ਜਣੇ ਮੈਂ ਤੇ ਬਾਪੂ ਕੱਲੇ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਪਰ ਜੇ ਸਰਦ ਰੁੱਤ ਆ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਬਹਾਰ ਪਿਛੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ। ਆਖਰਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਨੇ ਪਲਟਾ ਲਿਆ। ਗਿੱਲਣੀ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਇਕ ਗੁਜਰਾਤਣ ਨਾਲ ਮੀਯਾ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕਾਫੀ ਕਰੀਬ ਆ ਗਈਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਪਿਆਸੇ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਗਿੱਲਣੀ ਨੇ ਤਾਂ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਨੱਧਾ ਹੀ ਪਾ ਲਿਆ ਤੇ ਪਟੇਲ ਨੇ ਗਿੱਲਣੀ ਨੂੰ ਪਾ ਲਿਆ। ਲੰਚ ਰੁਮ ਵਿਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਲੰਚ ਕਰਦੀਆਂ, ਪਰੰਠੇ ਤੇ ਰੋਟਲੇ ਵਟਾਉਂਦੀਆਂ, ਸਾਗ ਤੇ ਪਾਵ ਭਾਜੀ ਦਾ ਆਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀਆਂ। ਨਾਲੇ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਢਿੱਡ ਭਰਦੀਆਂ ਤੇ ਦਿਲ ਹਲਕਾ ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਵਾਹ ਲਗਦੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੀ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਵੀ ਹੱਥ ਪੁਆ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਇਕ ਦੂਜੀ ਦੇ ਏਨਾ ਕੋਲੇ ਆ ਗਈਆਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਉਹ ਗੁਜਰਾਤਣ-ਪੰਜਾਬਣ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਭੈਣਾਂ

ਬਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਗਿੱਲਣੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਕ ਲੀਕ ਫਿਰ ਗਈ। ਇਹ ਸਾਂਝ ਅਛੇਪਲੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਵਟ ਗਈ। ਉਹ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਤੇ ਫਿਰ ਅਕਸਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ-ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਹੁਣ ਉਡਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ। ਲਗਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਫੈਕਟਰੀ ਵਿਚ ਪਟੇਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਣ ਕੇ ਗਿੱਲਣੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤਰੰਗਾਂ ਹੀ ਛਿੜ ਪਈਆਂ। ਸਾਂਝ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਦੋਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਘਰ ਲੈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਬਥੇਰੇ ਘਰ ਸੇਲ ‘ਤੇ ਲੱਗੇ ਪਏ ਸਨ। ਜੇ ਉਹ ਕੋਲ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਗੱਲ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਨੇੜੇ-ਨੇੜੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬੜੇ ਲਾਭ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਦੋਨੋਂ ਪਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਆਸਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ‘ਕੱਲਾ ਰੁਖ ਨਾ ਵਣਾਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇ-ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਗਿੱਲਣ ਨੇ ਇਹ ਸਲਾਹ ਪਟੇਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਖੁਦ ਇਸੇ ਮਰਜ਼ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਸਨ। ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਭਾਰਤੀ ਪਿਆਰ ਦੇ ਸੋਮੇ ਫੁੱਟ ਪਏ।

ਚੰਦ ਇਕ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪਟੇਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਵਾਂ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਗੋਡੇ ਮੁਢ ਆ ਬੈਠਾ। ਦੋਨੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਰੰਗੀਨੀ, ਰਵਾਨੀ ਤੇ ਉਮਾਹ ਭਰ ਗਿਆ। ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਦੋਨੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਘੁਲ ਮਿਲ ਗਏ। ਹਰ ਵੀਕਐਂਡ ‘ਤੇ ਉਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਹੁੰਦੇ। ਗਿੱਲਣੀ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤੀ ਖਾਣੇ ਸਿੱਖ ਲਏ ਤੇ ਪਟੇਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ। ਹਾਣੀ ਬੱਚੇ

ਵੀ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਗਏ, ਲੋੜ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਜੇ ਕੰਮ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਪਟੇਲ ਗਿੱਲ ਦੇ ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਾ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਗਿੱਲ ਪਟੇਲ ਦੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪੁਆ ਦਿੰਦਾ।

ਪਰ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਰਵਾਂ-ਰਵੀਂ ਚਲਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦੰਦੇ ਫਸਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਪਟੇਲਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੀਅ ਦੇ ਘਰ ਆਉਣ ਨਾਲ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਚਵੀਂ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਾਈਵੇਸੀ ਵਿਚ ਲੋੜੋਂ ਵੱਧ ਦੂਜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਦਖਲ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਘਰ ਦੀਆਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਪਟੇਲ ਗੁਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਨੁਸਖੇ ਠੋਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਬਸ ਆਪਣੇ ‘ਪਾਈਸੋ’ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਹੀ ਦਸਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਆਹ ਇੰਜ਼ੈਰੈਂਸ ਸਸਤੀ ਹੈ, ਔਥੇ ਸੇਲ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਆਹ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਦੇ ਸੋਢੇ ਲੈਣ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਰਾਸਰ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ ਉਭਰਨ

ਲੱਗੇ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਗਿੱਲ ਗੁਰੀ ਪਟੇਲਾਂ ਤੋਂ ਵਾਹ ਲਗਦੀ ਨੂੰ ਟਿਬਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਹ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੂਜਾ ਟੱਬਰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਬਿਨਾ ਮਤਲਬ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਆ ਧਮਕੇ। ਫਿਰ ਕਈ ਬਾਰੀ ਬਿਨਾ ਬੈਲ ਕੀਤਿਆਂ ਦੂਜੇ ਦੇ ਘਰ ਆ ਘੁਸਣਾ ਗੁਸਤਾਖੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਘਰ ਆ ਗਏ ਤਾਂ ਬੈਠੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ, ਬੈਠੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਨਰ ਦਾ ਟਾਈਮ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਆਪ ਘਰ ਵਿਚ ਕਦੇ ਮੀਟ ਮੱਛੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ, ਕਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਵਰਤਾਉਂਦੇ, ਕਹਿੰਦੇ, ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਸਭ ਕੁਝ ਛਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਂਗਲਾਂ ਹੀ ਚੱਟਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਖੀਰ ਬਣਾਉ ਕੋਲੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਖਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਖੇ ਤੁਹਾਡੀ ਤਾਂ ਮਾਂਹ ਦੀ ਦਾਲ ਵੀ ਕਿੰਨੀ ਮਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੱਜੂਆਂ ਨੇ ਕਦੀ ਕੁਝ ਖਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ!

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਭਜੀਆ, ਭਜੀਆ ਤੇ ਬੱਸ ਭਜੀਆ। ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਡਾ ਭਜੀਆ ਛੱਤੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੁਆਦਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਸ ਉਹ ਭਜੀਏ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਭਾਲਦੇ ਹਨ। ਸੁੱਟ ਦੇਣਗੇ ਬੋਬੜਾ ਪਾਵ ਭਾਜੀ ਦਾ, ਮੱਝ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪੋਤੇ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਸਾਇਦ ਖਲ ਵੀ। ਫਿਰ ਬਕਬਕੇ ਜਿਹੇ ਖਮਨ ਤੇ ਢੋਕਲਾ, ਤਿਲ ਭਰ ਘਿਉ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਛੁਹਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ। ਅੱਵਲ ਤਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਚਟਣੀ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੇਖੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਏਧਰ ਆ ਕੇ ਉਹ ਧਮਚੜ ਮਚਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸੋਫਿਆ ‘ਤੇ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਨੀਵੇਂ ਕਰ ਛੱਡੇ ਹਨ। ਕਹਿਣਗੇ ਅੰਟੀ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪਿੰਨੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਸੁਆਦ ਨੇ, ਅੱਜ ਪਕੌੜੇ ਖਾਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ। ਹੁਣ ਦਿੰਨਾ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖੂ ਦਾਣਾ। ਸਿਰ ‘ਤੇ ਮਣ ਮਣ ਪੱਕਾ ਤੇਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੂੰਹ ‘ਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਾਨ ਮਸਾਲਾ ਪਾਈ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਮੁਸ਼ਕ ਵਾਲੀ ਹਵਾੜ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਮਾਰਨਗੇ। ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਾਡਾ ਘਰ ਪਿਚਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੰਦਾ ਕੀਤਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਤ.ਅਸਬੀ ਕਿੰਨੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਚਾਰ ਵਾਰੀ

ਤੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਨਵਾਂ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ, ਪਹਿਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਘੱਟਾ ਦੂਰ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਯਾਨਿ ਫ਼ਾਰਮਿੰਗਟਨ ਹਿੱਲਜ਼ ਵਿੱਚ। ਚਲੋਂ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੇਲਾਂ-ਚੁਡੇਲਾਂ ਤੋਂ ਖਹਿਤਾ ਛੁੱਟਾ, ਆਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹ ਵੀ ਹਟ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਡਾ ਕੀ ਬੁਝਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾ। ਬਥੇਰੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾ ਵੀ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਟੁਚੇ ਨਹੀਂ।

ਗਿੱਲਾਂ ਨੇ ਘਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਪਟੇਲਾਂ ਕੰਨੀ ਘੁੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ। ਇਸੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਸੁਖਮਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਤੇ ਭੋਗ ਰਖਾ ਲਿਆ ਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਘਰ ਬਦਲ ਲੈਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਆਖਰ ਪਟੇਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਣਾ ਤਾਂ ਸੀ ਹੀ। ਗਿੱਲ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਪਾਠ ਦਾ ਕਾਰਡ ਲੈ ਕੇ ਪਟੇਲ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋ ਗਏ। “ਦੇਖਣਗੇ ਹੁਣ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪਲਟ ਪਲਟ ਕੇ, ਸੜਨਗੇ, ਤੜਫਣਗੇ।” ਗਿੱਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਝੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦੀ। ਗਿੱਲਣੀ ਨੇ ਸੰਮਤੀ ਵਿਚ ਅੱਖਾਂ ਮਟਕਾਉਂਦਿਆਂ ਬੈਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਪਟੇਲਣੀ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਹੇਲੀ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਗਜ਼ ਲੰਮੀ ਮੁਸਕਾਨ ਫੈਲਾ ਲਈ। “ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹੋ?” ਧੁੰਦਲਕੇ ‘ਚ ਫਸੀ ਮਿਸਿਜ਼ ਪਟੇਲ ਬੋਲੀ। ਗਿੱਲਣੀ ਨੇ ਸੋਢੇ ‘ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ, “ਬੱਸ ਵਿਹਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ, ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਕਿੱਥੇ ਹਨ?” “ਉਹ ਤਾਂ ਉਪਰ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ, ਰਾਤ ਮੋਟਲ ‘ਚ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਮੂੰਹ-ਹੁਨੇਰੇ ਹੀ ਆਏ ਹਨ।” ਗਿੱਲਣੀ ਨੇ ਕਾਰਡ ਪਟੇਲਣੀ ਦੇ ਹੱਥ ਬਮਾਉਂਦਿਆਂ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, “ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਹੁਣ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਗੁੜੀ ਨੀਂਦ ਸੋਣਗੇ। ਆਹ ਲਊ ਕਾਰਡ, ਦਰਅਸਲ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਵਾਈਟ ਕਰਨ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਨਿਚਰ ਸੁਖਮਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਹੈ।”

ਪਟੇਲਣੀ ਨੇ ਕੰਬਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰਡ ਫੜਿਆ। ਉਸਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ ਹਵਾਈਆਂ ਉਡ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਵਾਕ ਰਹਿ ਗਿਆ ਮੂੰਹ ਮਸਾਂ ਹੀ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹਿਲਿਆ, “ਉਹ ਸੱਚੀ? ਬਹੁਤ... ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕ, ਹਵਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ?” ਪਟੇਲਣੀ ਨੇ ਗਿੱਲ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਭਾਂਪਿਆ, ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਕੋਈ ਓਪਰੇ ਬੰਦੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਸਨ, ਸਿਰ ਭੁਆਂਟਣੀਆਂ ਖਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਸਹਿਜਾ ਉਠੀ ਤੇ ਡਗਮਗਾਉਂਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਵੱਲ ਦੌੜੀ, “ਮੈਂ ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਖ਼ਬਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।”

ਉਹ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬੀਤੇ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂ-ਉਤਰਾਵਾਂ ਭਰੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਵਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਕਿੰਨੇ ਔਖੇ ਸਨ ਉਹ ਜਦ ਉਹ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਦੇਸੇ ਆ ਕੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸੇ ਸਨ। ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੱਲ-ਮਕੱਲੇ। ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਕੰਮ ਤੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ। ਖਾਲੀ ਪੀਲੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ, ਪਰ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤੀ ਜਿੰਦਗੀ ਇਕ ਦਮ ਨੀਰਸ। ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ। ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਵਾਪਿਸ ਹੀ ਚਲੇ ਜਾਈਏ ਆਪਾਂ ਤਾਂ। ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅੱਥਾਂ ਦੇ ਬਾਗ, ਲੋਹੜੇ ਦੀ ਖੋੜੀ, ਮੱਝਾਂ ਆਈਆਂ। ਕੀ ਮਾੜੇ ਸੀ, ਬਹਾਰ ਲੱਗੀ ਪਈ ਸੀ। ਏਧਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੇਸੀ ਬੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਏਨਾ ਬਖੁਟਰਾ ਮਾਹੌਲਾ।” ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਆਉਣ ਜਾਣ ਹੋਇਆ, ਕਿੰਨੀ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਿੰਦਗੀ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈ ਸੀ। ਪਰਾਇਆ ਦੇਸ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਲੱਗਣ ਲੱਗਾ। ਮੋਟਲ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿੰਨੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਸੀ ਇਸ ਵਿਚੋਂ।

ਗਿੱਲਣੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੀ ਘਰ ਲੈ ਲਿਆ। ਦਿਨ ਵਿਆਹ ਵਾਂਗਰ ਬੀੜਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਰ ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਫਿਰ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣਿਆਂ ਵਰਗੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕੋਫਤ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਆਪ ਕੀ ਹਨ? ਹਮੇਸ਼ਾ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲਾਈ ਰਖਦੇ ਸਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਪਤ ਬੜੇ ਸੁਆਦ ਹੁੰਦੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰੀਖੰਡ ਦੇ ਕੀ ਕਹਿਣੇ। ਖਾਣ ਲੱਗੇ ਖਾਈ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਬਸੁਰਿਆਂ ਵਾਂਗ। ਸਾਗ ਰਿੰਨੂ ਰਿੰਨੂ ਕੇ ਮਿਝ ਕੱਢ ਦੇਣਗੇ। ਫਿਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੁਆਉਣਗੇ। ਸਾਡੇ ਤਾਂ ਨਿਆਣਿਆਂ ਦੇ ਢਿੱਡ ਦੁਖਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪੀਪੀਆਂ ਭਰਾ ਭਰਾ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਭਜੀਏ ਦੀਆਂ ਲੈ ਜਾਣੀਆਂ। ਮੋਟੇ ਗਿੱਲਣੀ ਦੇਖੋ ਕਿਵੇਂ ਆਂਡਿਓਂ ਹਟੀ ਕੁਕੜੀ ਵਾਂਗ ਫੈਲੀ ਪਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਕਿੰਨੇ

ਇੰਨੀ
ਕੁ
ਬਾਤ

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ
ਫੋਨ: 734-454-4958

ਕੱਟੜ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਗਏ ਪਰ ਆਪ ਇਕ ਵਾਰੀ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਸਵਾਮੀ ਨਾਰਾਇਣ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸਤੰਭ ਸਥਾਪਨਾ ‘ਤੇ ਵੀ ਨਾ ਗਏ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਣੇਸ਼ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਮਥੌਲ ਉਡਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੂਜਾ ਕਰਦੀ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿਣਗੇ ਗਣੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਘ ਪਿਆ ਰਹੇ ਹੋ। ਗਣੇਸ਼ ਦੇ ਦੁਘ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰੇ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਮੈਂ, ਉਚੀ ਉਚੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨਗੇ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਡਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ। ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵੱਜਣ ਦਾ ਮਥੌਲ ਉਡਾਉਂਦੇ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਮਨ ਕਦੇ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੱਟਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਦ ਟਰੱਕ ਪਾਉਣ ਲੱਗੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਉਪਾਰ ਮੰਗਣ ਲੱਗੇ। ਜਦ ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪੈ ਗਏ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਤੋਂ ਚਿੜੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਦੇਖੋ ਟਾਂਚ ਕਰ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦਿਖਾਲਾਗੇ ਫਾਈਵ ਸਟਾਰ ਹੋਟਲ ਵੀ। ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਕੀ ਬਿਜਨਸ ਕਰ ਲੈਣੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਵੀਹ ਤਰਕੀਬਾਂ ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸੀਆਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਰਾਬਰ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਮੋਟੇ ਉਵਰਟਾਈਮ ਲੈਣ ਦੀ ਮਾਰੀ ਫੋਰਮੇਨ ਅੱਗੇ ਡਾਂਸ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਮਗਰੋਂ ਹੱਥੀਕਦੀ ਫਿਰ।

ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਦਸਦੇ ਹਨ ਗਿੱਲ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਓ ਇਸ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ‘ਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਬੁਦਬੁਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਟੋਰ ਤੇ ਸਿਗਰਟਾਂ ਵੇਚਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਡੱਬੀ ਨੂੰ ਰੁਮਾਲ ਜਾਂ ਪੋਪਰ ‘ਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਅਖੇ ਉਹ ਤਮਾਖੂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਉਂਦੇ। ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ? ਪਾਈਸਾ ਜੁ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਪਖੰਡੀ। ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਲੀਕਾ ਨਹੀਂ, ਸਾਲੇ ਗੰਵਾਰ। ਘਰ ਆਉਂਦਿਆਂ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਪੈਰ ਧਰ ਦੇਣਗੇ, ਉਚੀ ਉਚੀ ਬੋਲਣਾ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ, ਹਿੜ ਹਿੜ ਕਰੀ ਜਾਣਗੇ। ਬੀਅਰ ਸ਼ਰਾਬ ਮੰਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਘਰ ਵਾੜਦੇ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲੇ ਸਾਡਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹੀ ਉਡਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟ ਸ਼ਰਾਬ ‘ਤੇ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਗੜਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਤੀ ਦੇਵ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਜ਼ਰਾ ਸਾਈਂ ਲੋਕ ਹਨ, ਹਉ ਪਰੇ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖੋਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਨਵਾਂ ਘਰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਹੈ। ਐਸ ਘਰ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਬਹੁਤ ਦੂਰ। ਫਿਰ ਕਰ ਲੈਣ ਇਹ ਨਿੱਤ ਦੀਆਂ ਫਰਮਾਇਸ਼ਾਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿਨੀ ਆਂ ਹੋ ਸਵਾਮੀ ਨਾਰਾਇਣ, ਹੋ ਸਚਿਦਾਨੰਦ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਘਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਫੋਰਕਲੋਜ਼ਰ ਵਾਲਾ ਘਰ ਲੱਗੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਉਪਰ ਦੀ ਪੇਸਕਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਰ ਹਾਂ ਸੱਚ ਮੈਂ ਕਿਧਰ ਦੀ ਕਿਧਰ ਚਲੇ ਗਈ। ਘਰ ਤਾਂ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੀ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਤਾਂ ਦੇਣ ਆਏ ਸਨ। ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਏਥੋਂ ਉਜੜ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਹੋਰ ਘਰ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਾ ਪਾਉਂਦੇ। ਪਰ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਸਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਕਿੱਥੇ ਲਿਆ ਹੈ।

ਤੇ ਪਟੇਲ ਕਾਰਡ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਈ, “ਸਰਦਾਰਨੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਾਰਮਿੰਗਟਨ ਹਿੱਲਜ਼ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਲਏ ਘਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ‘ਚ ਰਖਾਏ ਸੁਖਮਣੀ ਸਾਹਿਬ...” ਤੇ ਪਟੇਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਸੁਰਤ ਗੁਆਉਣ ਲਈ ਫਾਰਮਿੰਗਟਨ ਹਿੱਲਜ਼ ਹੀ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਆ ਗਿਆ। ਫਾਰਮਿੰਗਟਨ ਹਿੱਲਜ਼ ਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਘਰ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਪਟੇਲ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਨੱਸੀ ਤੇ ਜੋਰ ਜੋਰ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਜਗਾਉਣ ਲੱਗੀ, “ਉਠੋ ਜੀ ਉਠੋ, ਆਹ ਦੇਖੋ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਰਿਐਲਟਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ, ਕੁਝ ਕਰੋ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਘਰ ਲੈਣਾ...”।

ਪਤੇ ਦੀ ਗੱਲ

ਸੁਨੀਤਾ ਚੋਪੜਾ

ਮੇਰੇ ਤਜਰਬੇ 'ਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਘਰ ਵਾਸਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਭਾਵੀ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਏ ਹੁੰਦੇ। ਹੇਠਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਤਿਆਰ ਰੱਖੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਦਰਖਾਸਤ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਬੇਹੱਦ ਸੌਖ ਰਹੇਗੀ।

ਸੁਨੀਤਾ ਚੋਪੜਾ

ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਡਬਲਯੂ-2 ਫਾਰਮ, ਪਿਛਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟ ਸਟੱਓ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ
*ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ (ਜੈਲਡ ਇੰਪਲਾਇਡ) ਹੋ।

*ਕੈਂਪੀਟਲ ਗੇਨਜ਼ (ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿਚ ਲਾਏ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਆਮਦਨ) ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਆਮਦਨੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

*ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਚੋਖੀ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

*ਤੁਹਾਡੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 25% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਬੋਨਸ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

*ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਹੈ।

*ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਬਿਜਨਸ ਵਿਚ ਹੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਵਾਪਸ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਿਜਨਸ ਖਰਚੇ ਲੈਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਫੈਡਰਲ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ (1040)।

*ਸੈਲਫ ਇੰਪਲਾਇਡ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਾਲ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ।

*ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਿਜਨਸ ਤੋਂ 25% ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਮਦਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਾਂ

ਘਰ ਵਾਸਤੇ ਲੋਨ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼

ਪਾਰਟਨਰਸ਼ਿਪ ਟੈਕਸ ਰਿਟਰਨਾਂ।

*ਪੈਨਸ਼ਨ ਐਵਾਰਡ ਲੈਟਰ (ਸਿਰਫ ਰਿਟਾਇਰਡ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ)।

ਪੂੰਜੀ ਸਬੰਧੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ

*ਸਾਰੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਕਈ ਵਾਰ ਤਿੰਨ) ਦੀਆਂ ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ। ਬੈਂਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਫਿਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੀ ਜਾਪਣ।

*ਸਾਰੇ ਸਟਾਕਾਂ, ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡਾਂ, ਬਾਂਡਾਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ।

*ਤਾਜ਼ਾ 401 ਕੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀ ਨਕਲ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਸਾਇਆਂ ਦੀ ਨਕਲ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪੂੰਜੀ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ)।

*ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਕਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

*ਘਰ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਐਚ ਯੂ ਡੀ-1 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੀ ਨਕਲ।

*ਜੇ ਕੋਈ ਪਹਿਲਾ ਘਰ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਕਲੋਜ਼ਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਅੰਦਾਜ਼ਨ ਐਚ ਯੂ ਡੀ-1 ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਟੇਟਮੈਂਟ।

*ਗਿਫਟ ਲੈਟਰ (ਜੇ ਖਰੀਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘਰ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਜੀਅ ਵਲੋਂ ਗਿਫਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਫਾਰਮ-ਇਹ ਫਾਰਮ ਬੈਂਕ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ)।

*ਗਿਫਟ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚੈਕ ਦੀ ਨਕਲ।

*ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਜਾਂ ਐਸਕਰੋ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ

ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦ ਦੀ ਨਕਲ।

ਨੋਟ: ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਂਤ-ਸੁਭਾਂਤ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੋਂ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੈਂਡਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਨਕਲ ਵਿਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂ, ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਨਾਂ ਨਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ।

ਕਰੈਡਿਟ ਸਬੰਧੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ

*ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਨਾਂ, ਪਤਾ ਅਤੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਪਤੜਲ ਹੋ ਸਕੇ।

*ਹੋਠਲੀਆਂ ਮਦਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਤੁਹਾਡੀ ਕਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਉਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ।

ਲੋਨ ਪੈਮੈਂਟ, ਪਿਛਲੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕਰੈਡਿਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ, ਚਾਰਜ ਆਫ, ਕੁਲੈਕਸ਼ਨਾਂ, ਜੱਜਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਲੀਅਨ।

*ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਸਾਲ ਅੰਦਰ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਫਾਈਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਕਲ।

ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ਾਤ

*ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਰ ਦੀ ਆਫਰ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਰਚੇਜ਼ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੀ ਨਕਲ।

*ਚਾਈਲਡ ਸੁਪੋਰਟ ਮਿਲਣ ਸਬੰਧੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ (ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ)।

*ਤਲਾਕਨਾਮੇ ਦੀ ਨਕਲ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚਾਈਲਡ ਸੁਪੋਰਟ ਦੀ ਰਕਮ ਲਿਖੀ ਹੋਵੇ।

*ਚਾਈਲਡ ਸੁਪੋਰਟ ਲਈ ਮਿਲੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕੈਸਲ ਹੋਏ ਚੈਕ।

ਐਫ.ਐਚ.ਏ. ਲੋਨ ਵਾਸਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ

*ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਨਕਲ (ਜਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਨੰਬਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼)।

*ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਨਕਲ।

Classified Ads

Business Directory

India Desi Bazaar

11304 NE Fourth Plain Rd.,

Vancouver WA 98662

Ph:(360) 882-7703

Editing & Translation

Professional Text Editing in English and Translation Work from Punjabi to English (Academic, Technical and Creative)

Prithvi Raj

prithviraj46@yahoo.com

shapirthvi@gmail.com

Cell (India)-094173-50789

Matrimonials

ਜੱਟ ਸਿੱਖ, 22 ਸਾਲ, 6 ਫੁੱਟ ਅਮਰੀਕਨ ਇਮੀਗ੍ਰਾਂਟ ਲੜਕੇ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦੇ ਇੰਡੀਆ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕੱਲੇ ਭਰਾ, 24 ਸਾਲ, 5'12" ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਲੜਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: 317-313-5909 ਜਾਂ 317-217-9930

Ramgariah Sikh Family looking for suitable match for their son, performing residency (DPM). Girl should be well educated and belong to ramgariah family. Send photograph/biodata to angelhavok@aol.com

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਜੰਮਪਲ, ਸੈਣੀ ਸਿੱਖ, 28 ਸਾਲ, 5'3", ਐਮ.ਏ. (ਸਾਇਕੋਲੋਜੀ), ਬੀ ਐਫ਼, ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਨੈਟ ਪਾਸ, ਅਲਾਇੰਸ ਫਰੈਂਸ ਤੋਂ ਫਰੈਂਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਚ ਡਿਗਰੀ ਦੇ 7 ਲੈਵਲ ਪਾਸ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਾਲਜ ਲੈਕਚਰਰ, ਤਨਖਾਹ 30,000 ਰੁ, ਰੰਗ ਗੋਰਾ, ਸੋਹਣੇ ਨੈਣ ਨਕਸ਼, ਸੁਚੱਜੀ ਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਲੜਕੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਿੱਖ ਲੜਕੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਕਾਲਜ ਲੈਕਚਰਰ, ਧੜਮੈਂਤ, ਮਾਂ ਔਜਲਾ। ਸੰਪਰਕ:ਮੋਬਾਇਲ-91-94171-32373, ਘਰ (ਐਤਵਾਰ):91-172-2703943

Sikh Parents seeking a Jatt Skih match for their beautiful, U.S. Citizen daughter, Born and raised in India, Feb 1978, 5' 7", Licensed Vocational Nurse, California; currently working as LVN and studying for Registered Nursing Diploma. All immediate family settled in United States. Looking for qualified match within U.S. someone with Student visa, H1B visa are also welcomed. Send your info along with your most current photo to sunny@prolynks.com or call 408-661-7285

Parents seek suitable match for 27 years 5 feet 8.5 inches tall Jat Sikh Electrical Engineer boy and 25 years 5 feet 3 inches High school girl, US Citizen, family well settled in Ludhiana and US. Please contact jspludhiana1@gmail.com or (510)715-9045

ਆਦਿ ਧਰਮੀ ਲੜਕਾ, 34 ਸਾਲ, 5' 7", ਵੈਸ਼ਨੂੰ, ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ। ਫੋਨ:916-730-8029

Jat Sikh parents invite correspondence for their US born handsome, clean shaven, 26, 6'1" Engineer son, professionally employed in a large national corporation. The girl should be Jat Sikh, beautiful and university graduate. Please contact: sikh5family@gmail.com

ਬੇਕਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਖਬਰਾਂ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਫੋਨ:661-889-1927

Loose Weight Feel Great!

*Natural *Guaranteed *Doctor Recommended

ਦੁਖੀ ਨਾ ਹੋਵੋ, ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਪਾਓ

ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਬਲ Products ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ Side Benefits ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਘਟਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

IQBAL KAUR

Ph: 708-444-0554

ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼ ਵਲੋਂ ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਐਡੀਲੇਡ: ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (ਨਿਊ ਸਾਊਥ ਵੇਲਜ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ, ਸਿਡਨੀ) ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਡਾ. ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਾ ਹਾਊਸ ਮਿਸਟਰ ਜੌਹਨ ਐਕੁਲੀਨਾ ਨੇ 'ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦਾ ਮਾਣ ਐਵਾਰਡ' ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਜੌਹਨ ਐਕੁਲੀਨਾ ਨੇ ਸਿਡਨੀ ਦੇ ਸਿਰਮੌਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਨੇ ਡਾ. ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਦਲੇ ਦੇਣ ਦਾ

ਐਲਾਨ ਸਤੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਡਾ. ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਧੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਦੇ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਦਰਸਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਅਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਡੂੰਘਾ ਸਨੇਹ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਲੀਡਰ ਆਫ ਦੀ ਹਾਊਸ ਜੌਹਨ ਐਕੁਲੀਨਾ ਦਾ ਧਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਾਕਟਰ ਬੀਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਣ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।"

ਡਾ. ਹਰਸ਼ਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਭਰੂਣ ਹਤਿਆ ਵਰਗੇ ਕੌਰਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਇਹ ਬੀਮਾਰੀ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੂਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਹੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

CUSTOM CARPENTRY

ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਸ਼ਿਕਾਗੋਲੈਂਡ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਘਰ, ਰੂਮ ਅਡੀਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਕਿਚਨ, ਨਵੇਂ ਵਾਸ਼ਰੂਮ, ਸਾਈਡਿੰਗ ਤੇ ਰੀਕਰੀਏਸ਼ਨ ਰੂਮ, ਨਵੀਂ ਡੈਕੋਰੇਸ਼ਨ ਵਗੈਰਾ ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਲੇਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

GIAN SINGH SEEHRA

Ph: 630-841-6537

ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਸੀਹਰਾ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

www.Raunkmela.com

Enjoy Live Radio Show

Every Sun: 9am-9.30am

(Central Time)

on 1590AM

or on Internet.

Since 1983

ਮੇਜ਼ਬਾਨ: ਪੰਮੀ ਗਿਲ

ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ

ਅਵਤਾਰ 'ਅੰਜਨ'*

3 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਦਾ ਦਲ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਖ਼ਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਕਗੋਵਾਲ) ਵਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਉਪਰ 1984 ਦੇ ਦੰਗੇ ਇਕ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਹਨ। ਇਹ ਦੰਗੇ ਜਿਸ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਹੋਏ ਉਹ ਜੱਗ ਜਾਹਿਰ ਹੈ। ਪਰ 25 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਿੱਖ ਉਸ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਜੱਦੋ ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਉਸੇ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਇੰਦਰਾ ਕੋਸ ਦੀ ਪੈਰਵਈ ਕਰਕੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੱਖ ਤੇ ਸਤਵੰਤ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦੇ ਇਸ ਸੱਦੇ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ, ਇਹ ਇਕ ਦੁੱਖਦਾਈ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਬੰਦ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਲਈ ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ, ਕੁਲਦੀਪ ਨੱਈਅਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਕਦਮ ਹੋਰ ਵੀ ਸੁਲਾਘਾ ਭਰਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਇਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਇਨਸਾਫ ਦਾ ਹੌਕਾ ਦੇਣ।

ਇਸ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਨਾਲੇ ਹਰ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਭਿਆਚਾਰ ਵਿਰੁਧ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਜਿਥੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਬੰਦ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜੋ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਫਤਰ ਬੰਦ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੂਝ ਕੰਮ ਲਈ ਸਾਬ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਲਾਭੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ਤੇ ਇਹੀ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਸਰਬਸਾਂਝੀ ਮੰਗ ਲਈ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਕਈ ਸੰਕਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁਦਈ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੁਰ-ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ, ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾਉਣ, ਅਣਪਛਾਤੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਸਾੜਨ ਆਦਿ, ਸਭਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਫੀਤੀਆਂ ਲਵਾਉਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਫੀਤੀ ਲਵਾਉਣ ਦਾ ਝੂਠਾ ਤੇ ਫਰੇਬੀ ਲਾਲਚ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਥਾਣੇਦਾਰ... ਸਿੱਖ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਭਰਾ... ਸਿੱਖ ਨਾ ਮਾਰਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਸਿਵਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹਟ ਕੇ ਆਉ ਵੇਖੀਏ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਲਾਲਸਾ ਫੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਕੁਰਸੀ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਅਭਿਆਚਾਰ ਭਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹਨ। ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿ ਸਿਵਲ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਾਲੇ ਕੈਬਨਿਟ ਨੇਤਾ ਬਣਾਏ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਟਾਇਰ ਪਵਾ ਕੇ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਪੁਰੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ ਨੇ ਫੜੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ। ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ 25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਸਾਡੇ ਅਕਾਲੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

27 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਪੂਰੀ ਵਿਚ 'ਪਾਣੀਆਂ' ਦਾ ਮੋਰਚਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਅਤੇ 'ਕੁਰਸੀ' ਦੇ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਨੇ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਧਰਮ ਯੁਧ ਮੋਰਚੇ' ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੁਪਰਮੈਨ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਰਹੂਮ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਸ. ਬਾਦਲ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖ਼ਬਰਸਾਰ ਚੁੱਪਕੇ-ਚੁੱਪਕੇ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਸ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਥਾਪਤਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਟੌਹੜਾ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਤੱਕ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਸਥਿਤੀ ਪਹੁੰਚਾਣ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਧਰਮ ਯੁਧ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਮੋਰਚੇ

ਦੀ ਚਾਬੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਜੰਮਦਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮੋਨ ਧਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਦੋਵੇਂ ਧੜੇ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਏਜੰਟ ਕਹਿ ਕੇ ਭੰਡਦੇ ਰਹੇ। ਇਸੇ ਹੀ ਸੁਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਕੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਣ ਰਾਗ ਉੱਜ ਹੀ ਵੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂ ਨੇਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵਰਤਣ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤਾਲਮੇਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਹੀ ਰੋਲ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਨਾ ਕੋਲੋਂ ਅਦਾ ਕਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਨਾ ਕਿਧਰੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੋਢੀ ਅਕਾਲੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਦੋਹਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਬਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੀ ਘੜੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਦੀ 'ਸਕੇ ਭਰਾਵਾਂ' ਵਾਲੀ ਸਾਂਝ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਸੱਚਾਈ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਪਾਸ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮੌਕਾ ਸੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਣ ਦਾ ਜਦੋਂ ਅਫ਼ਵਾਨੀ ਅਤੇ ਵਾਜਪਾਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਦੇ ਨਾ ਵਾਪਰਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਜਥਾ ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਵਾਜਪਾਈ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਸਕੇ ਭਰਾ ਜਾਂ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕੱਟਤਪੰਥੀ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਡਰੋਂ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਧਾ ਸਵਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੈਨਤ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। (ਬਠਿੰਡਾ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਬਾਦਲ ਕਾਫਲਾ ਬਿਆਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ।)

ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਲੋਂ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਉਪਰ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਕਿ ਸਭ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਾਜ ਠੀਕ ਆਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਚਲਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ

ਸਰਪੰਚਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬੰਦ ਦੇ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸਭ ਚੈਨਲਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਨੂੰ ਅਮਨਪੂਰਵਕ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਧੰਨ ਹੈ ਰਾਜਨੀਤੀ।

ਬੰਦ ਸੰਬੰਧੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਰਾਜੇਵਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ (ਜੇ ਖੁਦ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਹੋਰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਥਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ-8 ਦੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਤੋਂ ਸ. ਕੋਹਲੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਲੈ ਕੇ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਦੇਣ ਗਿਆ। ਇਸ ਜਥੇ ਨਾਲ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ?

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਘੰਟਾ ਬਿਨਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੋਠੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਘਰ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਗੱਲੋਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, 'ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ।'

ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਕੋਹਲੀ ਨੇ ਇਹ 'ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੋਧੀ' ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ੍ਰੀ ਐਨ.ਐਸ. ਸੰਘਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਘਾ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਫੜਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਕੋਹਲੀ ਨੇ ਜੋੜਦੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੁਆਰ 'ਤੇ ਹੀ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੇ ਦਿਉ ਤਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਪੈਰ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮੰਗੀ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਵਲੋਂ 8 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 84 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਰਦਾਸ' ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਮਿਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੁੱਟਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਵਾਈ। ਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਕੈਮਰਿਆਂ ਅੱਗੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ 'ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ-84' ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਘੱਲੂਘਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਦੋ

ਦੁਖਦੀ ਰਗ

ਘਲੂਘਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਟੀ.ਵੀ. ਰਿਪੋਰਟਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ।

ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਜ਼ੂਮ ਵਿਚ ਇਨਸਾਫ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਚਰਖੜੀ ਵੀ ਘੁਮਾਈ ਗਈ। ਇਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਉਣਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਦੰਗਾਂ ਪੀੜਤਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਾਂਗੇ।' ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 24 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ 15 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਡੇਰਾਬਸੀ ਵਿਖੇ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤ ਦਰਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਗਤ ਦਰਸਨ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ-'ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ 25 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਆਪਣਾ ਇਨਸਾਫ ਲੈਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੱਟ ਰਹੇ। ਇਨਸਾਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗੋ।'

ਜਦੋਂ ਜੋਰ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਾਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਤਲੇਆਮ ਦੌਰਾਨ ਜਿੰਦਾ ਅੱਗ ਦੀ ਭੋਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਲਟਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਡੇ...ਅ...ਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।' ਡੇਰਾਬਸੀ ਦਾ ਸੰਗਤ ਦਰਸਨ ਖ਼ਤਮ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਖ਼ਤਮ।

ਸਮੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਜੋ ਇਨਸਾਫੀਅਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਤਲੇਆਮ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਏਕਾ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਬੰਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਦੋਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੰਚ ਉਪਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਾਕੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਾਥ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਰਦ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਇਨਸਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਲਾ ਕੇ ਖੜੀ ਹੈ। ਕੁਰਸੀ ਯੁੱਧ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਇਨਸਾਫ ਕਦੇ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ ਹੋਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਲੀਡਰ, ਨੇਤਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਭੋਤੀਏ ਹਨ, ਜੋ ਹਰ ਢੁਕਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਢੁਕਵੇਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ 'ਆਮ' ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਮ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਕੋਈ ਹੈਸੀਅਤ ਨਹੀਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਹੋਵੇ, ਹਿੰਦੂ ਹੋਵੇ, ਬੋਧੀ ਜਾਂ ਜੈਨੀ।

*ਸਾਊਥ ਕੈਰੋਲਾਈਨਾ

ਕਾਵਿ-ਮੰਚ

ਨਵਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਪੰਜ ਸੱਤ ਬੰਦੇ 'ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀ ਪਏ ਕਰਦੇ, ਇਕ ਦੋ ਬੰਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਗਏ ਕੁਝ ਜੀਅ ਆ ਗਏ ਘਰ ਦੇ। ਬਿਜਨਸ ਬਾਹਲੇ ਮੰਦੇ ਪੈ ਗਏ ਬਚਦਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ, ਵਾਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੋ ਜਾਣ ਸਭ ਦੇ ਕਰੀਏ ਕੰਮ ਕੋਈ ਐਸਾ। ਜੋਥਾਂ ਸਭ ਦੀਆਂ ਖੁੱਸਦੀਆਂ ਜਾਵਣ ਬਿਪਤਾ ਪੈ ਗਈ ਭਾਰੀ, ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਤੁਰਦਾ ਜਾਵੇ, ਐਸੀ ਕਰੀਏ ਤਿਆਰੀ। ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਸੈਵਨ ਅਲੈਵਨ, ਲਿੱਕਰ ਪੈ ਗਏ ਮੰਦੇ, ਹੁਣ ਤੇ ਓਹਿਓ ਬਚ ਸਕਦਾ ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਕਾਲੇ ਧੰਦੇ। ਸਭ ਨੇ ਰੋਇਆ ਆਪਣਾ ਰੋਣਾ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ, ਨਵਾਂ ਬਣਾਈਏ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਭ ਨੇ ਕੀਤੀ ਤਿਆਰੀ। ਜੇਕਰ ਬਣ ਗਿਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਮੁੱਕ ਜਾਣਾ ਸਭ ਰੋਣਾ, ਇਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ ਬਿਜਨਸ ਹੋਰ ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਣਾ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਇਹ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਤੂੰ ਬਣ ਜਾਈਂ ਸੈਕਟਰੀ, ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ

ਇਕ ਪਈ ਏ ਬੰਦ ਫੈਕਟਰੀ। ਉਸ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਮੁਕਾਈਏ ਛੇਤੀ, ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਨ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਸੁਣ ਨਾ ਲਵੇ ਕੋਈ ਭੇਤੀ। ਬਣ ਜਾਏ ਜੇਕਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਸਾ ਹੀ ਐਸਾ ਹੈ ਹੋਣੀ, ਲੀਡਰ ਬਣ ਕੇ ਮੌਜਾਂ ਲੁੱਟੀਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੰਘ ਜਾਉ ਸੋਹਣੀ। ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਥੇ ਡਰਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਾਹਨੂੰ ਡਰੀਏ, ਗੋਲਕ ਉਤੇ ਚਲਦੀਆਂ ਮੌਜਾਂ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਮੌਜਾਂ ਕਰੀਏ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਅਸੀਂ ਹੁਕਮ ਚਲਾਉਣੇ, ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਰਿਆਦਾ, ਧੌਂਧ ਉਸ ਦੀ ਭੰਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜੇ ਕੋਈ ਬੋਲਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਬਿਜਨਸਮੈਨਾਂ ਦੀ ਬੋਈਮਾਨੀ ਐਸਾ ਰੰਗ ਲਿਆਈ, ਨਾਲੇ ਲੋਕੀ ਮਾਇਆ ਚਾੜ੍ਹਨ ਨਾਲੇ ਦੇਣ ਵਧਾਈ। ਭਟਕੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਦੇ ਨੇ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਨਿਆਣੇ, ਪਤਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੋਤੀਆਂ ਡੁੱਬੀਆਂ, ਡੁੱਬ ਗਏ ਨਾਲ ਮੁਹਾਣੇ। ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇੜ ਨੂੰ ਖਾ ਗਈ ਖੇੜ ਉਜੜ ਗਏ ਸਾਰੇ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਚੌਧਰ ਕਰਦੇ

ਪਾਪੀ ਕਰਮਾਂ ਮਾਰੇ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਿਸ ਨੇ ਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਵਾਰੇ, ਆ ਮੇਰੇ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੁਰਾ ਆ ਕੇ ਵੇਖ ਨਜ਼ਾਰੇ। ਚੌਧਰ ਤੇ ਗੋਲਕ ਦੇ ਉਤੇ ਡੁੱਲ ਗਈ ਕੌਮ ਹੈ ਤੇਰੀ, ਤੇਰੀ ਸਭ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤਾਈਂ ਭੁੱਲ ਗਈ ਕੌਮ ਹੈ ਤੇਰੀ। ਸਾੜਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮਸੰਦਾਂ ਤਾਈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾੜੇ, ਸੰਤ ਉਭਾਰੇ, ਦੁਸ਼ਟ ਸੰਘਾਰੇ, ਪਾਪੀ ਚੁਣ ਚੁਣ ਮਾਰੇ। ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ ਐਸੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਈਏ, ਚੌਧਰ ਛੱਡ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰੀਏ, ਜਿਉਦਿਆਂ ਮੁਕਤੀ ਪਾਈਏ। ਰੱਬ ਦਿਓ ਬੰਦਿਓ ਡਰੇ ਮੌਤ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਲਓ ਰੱਬ ਤੋਂ ਡਰਨਾ, ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ 'ਸੁਰਜੀਤ' ਜੇ ਹੋਣਾ ਜਿਉਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਲਓ ਮਰਨਾ।

-ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
916-682-8482

ਸਾਧਾਂ ਨੂੰ ਏਨੀ ਬੁਖਲਾਹਟ ਕਿਉਂ?

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਬੱਬੂ ਮਾਨ ਵਾਲੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੇਪ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ "ਇਕ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੀ ਜਿਹਨੇ ਤੁਰ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਗਾਹ ਤੀ, ਇਕ ਅੱਜ ਕੱਲ ਬਾਬੇ ਨੇ ਬੱਤੀ ਲਾਲ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਲਾ ਤੀ" ਵਿਚ ਗਾਇਕ ਨੇ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇ ਬਾਬੇ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵੀਂ ਹੱਥੀ ਲੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਮੋਰਾਂਵਾਲੀ ਨੇ ਉਸ ਗਾਇਕ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨਫਰਤ ਨੂੰ ਅੰਤ ਨੀਵੇਂ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਕਾਫੀ ਉਲ ਜਲੂਲ ਬੋਲਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਗੀਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧ ਸੰਤ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਗੋਂ ਗੱਲ ਸਿਰਫ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਧਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੁੱਝ ਟਰੱਸਟ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਜਾਗੀਰਾਂ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਸਾਫ ਸੂਬਰੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਚੰਗਾ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਉਲ ਜਲੂਲ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਸੀਂ ਉਪਰ ਉਠੀਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮਤੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਲਈ ਅੱਡੀ, ਵੋਲਵੇ ਜਾਂ ਹਮਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸੰਗਤ ਉਤੇ ਰੱਅਬ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਗੌਰਮਿੱਟ ਅੱਗੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਉਣਾ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣੋ। ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸੁਪੈਲ ਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਸੰਤ ਤਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵੀ ਜਥੇ ਦੀ ਬੱਸ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਗੌਰਮਿੱਟ ਅੱਗੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ।

-ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ।

ਸੰਪਾਦਕ ਦੀ ਡਾਕ

ਢੱਡਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆਵੇ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਤੁਰ ਕੇ ਆਉਣ, ਗੱਲ ਤੁਰ ਕੇ ਆਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਉਣ ਲਈ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਲਾਲ ਬੱਤੀਆਂ ਲਗਵਾਉਣ ਅਤੇ ਗੌਰਮਿੱਟ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ

ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਵੀ ਉਦਾਸ ਹੈ!

ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰੀਫਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਲੁੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਗਲਵੱਕੜੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ। ਜਦੋਂ ਦੀ ਜੈ-ਮਾਲਾ ਰਸਮ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਖੱਖੜੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘਟੀਆ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਾਰ-ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਭਗਵਿਆਂ ਹੋਠ ਕੰਜਰਖਾਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, ਵੇਸਵਾਵਾਂ, ਸ਼ਰਮਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੀ.ਬੀ.ਰੋਡ, ਕਲਕੱਤੇ ਦੇ ਭਿੰਡੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਫਾਰਸ ਰੋਡ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਲ ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਕਬੂਤਰ ਨੇ ਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ। ਤੂੰ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕਿਉਂ ਏ? ਉੱਤਰ ਸੀ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਵਿਚ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਦਰਬਾਨ।' ਕੁੱਤੇ ਨੇ ਜਦੋਂ ਮਾਸ ਚੁੰਬਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੱਠਾ ਰੋੜੀ ਵਿਚ ਉੱਲੂ ਕੀਰਨੇ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਣਗੇ। ਪੌੜੀਆਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਚੁਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣੇ ਸਨ, ਪੁਲ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਦਰਿਆ ਦੇ ਆਰ-ਪਾਰ ਖੜੂ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੀ 'ਦੂਰੋਂ ਫਤਿਹ ਕਬੂਲ ਕਰੋ।' ਪੁਲ ਲੰਘ ਕੇ, ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕਿੱਡੀ ਹੈ। ਜੇ ਚਿੱਤ ਇਕਾਗਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖੋ ਘਰ ਦੇ ਖਰਚ ਕਰਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧੀ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੰਗੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ ਘਾਟ 'ਤੇ ਲਾਸ਼ਾਂ ਫੁਕਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਦੁਹਾਈ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ 'ਹਾਏ ਓਏ ਰੱਬਾ ਬੰਦੇ ਨਾਂ ਬਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਆਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ।' 'ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਨੇ, ਲੀਡਰ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ ਪਰ ਹਾਰ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਉਹੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲ ਵਲ ਹੱਥ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ 'ਚ ਧੁੱਪ ਹੀ ਸੁੱਕਣੇ ਪੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਸੀ, ਮਨੁੱਖ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਪਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸੁਤਰੰਜ 'ਚ ਫਸਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਪਿੱਦੀ ਤਾਂ ਕੀ ਪਿੱਦੀ ਦਾ ਬੱਚਾ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅੱਥਰੂ ਆਪ ਹੀ ਪੂੰਝ ਕੇ ਕਹੀ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਹੋ ਰੱਬਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਇਹ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਤੇ ਮੇਰਾ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗਲ 'ਚ ਲਾੜੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਲਾਵੇ ਕਿਵੇਂ ਆਉਣਗੇ?

ਜੇ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨੋਗੇ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਾਕਤਵਰ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜਾਨਵਰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਚਲਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਸ਼ੇਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਹਾਥੀਆਂ, ਬਘੇਲਿਆਂ, ਗੋਡਿਆਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਮੱਛੀ ਛੋਟੀ ਮੱਛੀ ਨੂੰ ਨਿਗਲਦੀ ਆਈ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਲਾਅ-ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਦੰਗੇ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰਕੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਲਈ ਹੈ, ਵਿਗਿਆਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੇਠ ਕਰਨ ਦੇ ਆਵੇ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਮੁੰਬਈ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੈਮਰੇ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਜੰਗਲ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਹਰ ਹਰਕਤ ਨੂੰ, ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ, ਦੌੜਦੇ ਕਲੱਲਾ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਕੇ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹੋ, ਉਹ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਏਅਰਗੰਨਾਂ ਨਾਲ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ ਗਲ 'ਚ ਤੇ ਲੱਤ 'ਚ ਲਟਕਦੇ ਨਿੱਕੇ ਕੈਮਰੇ ਉਹਦੇ ਇਕੱਤਮਈ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਦਹਿਲ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਬਦਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦਾ ਕਿੱਲ ਠੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇੱਠਾਂ ਮੁੱਕ ਗਈਆਂ ਨੇ, ਪਰ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਾਕਤਵਰ, ਅਦਭੁੱਤ ਤੇ ਫੁਰਤੀਲੇ ਜਾਨਵਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ੇਰ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਈਸਵੀ ਪੂਰਬ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਆਸਾਮ ਦੀ ਬਨੋਲੀ ਬੀਹਤ ਨਾਮੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮਨੁੱਖ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੱਤੇ ਵਾਂਗ ਕੰਬਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਏਨੇ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਤੇ 1972 ਤੱਕ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ ਹੁਣ ਘਟ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਹੀ ਰਹਿ ਚੱਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜੰਗਲ ਦਾ ਹਾਕਮ ਟਟਿਹੁਣੇ ਜਿੱਡੇ ਮਨੁੱਖ ਅੱਗੇ ਫਰਿਆਦਾਂ ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ 'ਰੱਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬਚਾ ਲਵੋ।' ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਉਹ ਦਿਨ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਨੂੰ ਫੋਟੋ ਵਿਖਾਕੇ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇ ਕਿ 'ਇਕ ਸ਼ੇਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜਾ।'

ਸ਼ੇਰ ਨਾਲ ਬੜੀਆਂ ਮਨਘੜਤ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਉਹਦੇ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਬੋਜੀ ਡਾਕੂਮੈਂਟਰੀਜ਼ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਦੇ ਮਾਸ ਖਾਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕ ਮਸਾਲੇ ਲਾ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਪਰ 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' 'ਚ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਅੰਗ ਸੰਗ ਕਾਲਮ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਕ ਦਿਲਚਸਪ ਟਿੱਪਣੀ ਮੇਰੇ ਚੇਤੇ 'ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਖਿਸਕੀ।' ਉਸਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ-

ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰਨੀ ਸਿੰਘਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਸਾਹਮਣੇ ਗਿੱਦੜ ਆ ਕੇ ਬੈਠਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਸਲੂਟ ਮਾਰਿਆ। ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ ਬੋਲੀ 'ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਗੱਲ ਅਮਰੀਕਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਐ, ਜਿਹੜਾ ਗਿੱਦੜ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹੋ।"

'ਨਹੀਂ ਭਾਗਵਾਨੇ ਤੈਨੂੰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕਈ ਵਾਰ

ਹਮਾਤਤ ਬੰਦਿਆਂ 'ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਨੇ ਸਹਿਜਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਗਿੱਦੜ ਨੇ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਮੁੱਛਾਂ ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾ ਪਿਆ। ਮਹਾਰਾਜ ਕੀ ਕਰਦੇ ਓ ਤੁਸੀਂ ਜੰਗਲ ਦਾ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਸੁਆਹ ਚਲਾਉਣੇ, ਇਹ ਗਿੱਦੜ ਭਬਕੀਆਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੋਰ ਤੱਤੀ ਹੋ ਗਈ।

'ਹਉ ਪਰੇ ਕੁਝ ਨੀ ਹੁੰਦਾ ਬੈਠੀ ਰਹਿ ਰਮਾਨ ਨਾਲ।'

ਤੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਗਿੱਦੜ ਨੇ ਲਾਲ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਪੱਟ ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਘੂਰਦਾ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਸ਼ੇਰਨੀ ਹੋ ਗਈ ਆਪੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ 'ਵੰਗਾਂ ਪਾ ਲਓ, ਬਹਿ ਜੋ ਕਿਤੇ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ, ਲਾਹ ਦਿਓ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵਾਲਾ ਮੁਕਟ।'

ਬਾਂਹ ਫੜਕੇ ਸ਼ੇਰ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ 'ਬਹਿ ਜਾ ਭਾਗਵਾਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੀਹਦਾ ਸਭ ਕੁਝ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਹ 'ਜੰਗਲ ਟਾਈਮਜ਼' ਅਖ਼ਬਾਰ ਕੱਢਦੇ। ਚੁੱਪ ਈ ਭਲੀ ਐ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਵਿਅੰਗ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸੇ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣ-ਬਾਣਾ ਏਨਾ ਉਲਝ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਹਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਨਹੀਂ।

ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਵੋਗੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਬਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਨੰਦਨਕਾਨਨ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਪਨਾਹਗਾਹ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੇਰਾਂ ਤੇ ਬਾਘਾਂ ਨੂੰ ਕੱਠਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਵਾਲੀ ਚਾਲੀ ਮਿੰਟ ਦੀ ਫਿਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਉੱਚੀ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਫਿਲਮ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਵੇਖ ਕੇ ਅੱਖਾਂ ਚੋਂ ਅੱਥਰੂ ਸੁੱਟਦਿਆਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ 'ਹੈ! ਏਨਾ ਸ਼ੈਤਾਨ ਬਣ ਗਿਆ ਬੰਦਾ।'

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਔਖ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਅਸਿੱਧਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਬਣੇ ਹਨ ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਾਲੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਖੱਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਪੰਝੀ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਸ਼ੇਰ ਵਿਚਾਰਾ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣੀ ਕਠਿਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਬੜੀਆਂ ਮਨਘੜਤ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਦੰਦਕਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਉਹਦੇ ਰਾਜਿਆਂ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ੌਂਕ ਤੇ ਅਸੂਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗੇ। ਮੰਨੋਗੇ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਰੁਮਾਂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਦੇ ਲਈ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮਸਤੀ ਤੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਫਿਲੇ ਵਾਂਗ ਉਹ 45 ਦਿਨ ਤੱਕ ਸ਼ੇਰਨੀ ਦੇ ਸੰਗ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਹਮਬਿਸਤਰ ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਭੰਡਾਰ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੰਗਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਛੇ ਮੀਲ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਜਾਨਵਰ ਤਾਂ ਕੀ ਕੋਈ ਚਿੜੀ ਪਰਿੰਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੁਸਕਦਾ। ਅਗਰ ਉਹਦੀ ਇਸ ਪਿਆਰ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ

ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਉਹਦੀ ਖੋਰ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੇਰਨੀ ਜੰਗਲ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵੱਗ ਕੁੱਤੀ ਦੇ ਕੁਤੂਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ। ਇਕ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਤੱਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਡਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਆਪ ਲੱਭਣ ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਵਾਂਗ ਟੈਸਟ-ਟਿਊਬ ਬੇਬੀ ਵਾਲਾ ਨਵਾਂ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰਨੀ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿਚ ਲੱਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਏ.ਪੀ.ਜੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ 'ਐਨੀਮਲ ਕਿੰਗ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰ ਸਿਰਫ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਸੰਭੋਗ ਸਾਂਝ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ੇਰਨੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੀਘ ਦੇ ਝੂਟੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਭੁੱਖ ਤੇ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਆਏ ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ੇਰਨੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਹਦੀ ਪਿੱਠ ਤੇ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਲੋਟਦੀ ਹੈ।

ਏ.ਪੀ.ਜੀ. ਨੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕਰੀਬ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਆਬਾਦੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਸੋਚੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਤੀ ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਵਣ ਜੀਵ ਬੋਰਡ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ 'ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਟਾਈਗਰ ਯੋਜਨਾ' ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਸ਼ੇਰ ਵਾਂਗ ਹੋਰਨਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਸਰ ਸਾਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਵਧ ਹੈ। ਆਪਣੇ 1970 'ਚ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗੀ ਤੇ 1972 ਵਿਚ ਮੁੜ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। 'ਜੇਕਰ ਮਨ 'ਚੋਂ ਭੋਅ ਅਤੇ ਸਹਿਮ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਰ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ਸੂਰਤ ਜਾਨਵਰ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਅਧਿਐਨ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਜੀਹਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਘ ਵਾਂਗ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ 'ਕੱਲਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਜੇ ਵਾਂਗ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ ਕੰਨ ਅਤੇ ਅੱਖ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਉਹ ਲੁਕ-ਛਿਪ ਕੇ ਜੀਅ ਰਹੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਰਾਤ ਉਹ ਮਾਸਾਹਾਰੀ ਭੱਜਨ ਲਈ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਮੀਲ ਦੀ ਖਾਕ ਛਾਣ ਮਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦਿਨੇ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਜ਼ਮ ਕਰਨ ਲਈ ਘੁੱਕ ਸੁੱਤਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਨੂੰ ਪਿਆਸ ਬਹੁਤ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਧੁੱਪ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਤੇ ਬਰਸਾਤ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਹਮਲਾ ਬਹੁਤ ਮਾਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲੇ ਨਾਲ

ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਚਿੱਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਮੀ ਉਸਦੇ ਅੱਤੋਕੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਂਡੇ ਵਾਂਗ ਫੇਰ ਸੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਸੁੰਘਣ ਸ਼ਕਤੀ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਤੇ ਕੰਨ ਦਾ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ। ਖੂਨੀ ਪੰਜਿਆਂ ਵਿਚ ਏਨੀ ਨਰਮਈ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਖੜਾਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਉਸਦੀਆਂ ਗਿਆਨ ਇੰਦਰੀਆਂ, ਆਤਮ ਸ਼ਕਤੀ ਤੇ ਆਕਾਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਜੁਬਾਤਾ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਦੰਦ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਉਹਦੀ ਬਿਜਲੀ ਵਰਗੀ ਗਰਜਣਾ। ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਿਰਨ ਦੀ ਸੁੰਘਣ ਤੇ ਦੌੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧ ਹੈ ਪਰ ਹਿਰਨ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ।

ਜਰਮਨ ਦੀਆਂ 'ਹੀਊਚੈਸਟ' ਦਵਾਈਆਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ ਪਰ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹੀਊਚੈਸਟ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਇਕ ਬਸਤੀ ਜਿੱਡਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਇਕ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਪਿੰਡ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਈਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਖੂਨ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਪਾਨ 'ਚ ਘੜੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਂਗ ਹਰ ਘਰ 'ਚ ਹੀ ਦੁਆਈਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਕਾਨ ਢਾਹੁਣ, ਮਿੱਟੀ ਪੁੱਟਣ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਜਰਮਨ ਦੀ ਜੇ.ਬੀ.ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਜੁਬਾਤੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ।

ਸ਼ੇਰ ਕਈ ਦਿਨ ਭੁੱਖਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਫੜਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਜਦੋਂ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਗਲਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸ਼ੇਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਸ ਬਾਦਰ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਖਾਣ ਤਕ ਦੀ ਉਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਿਰਫ ਭੁੱਖ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਰ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣਾ ਉਸਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੇਰ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਸੱਪ ਵਾਂਗ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬਿਨਾ ਉਕਸਾਏ ਅਜਿਹਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਮਾਨਵ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮੰਨਣਾ ਪੈਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਤਰਕ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਆਦਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਨੌ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਲੈ ਕੇ ਚਲਦਾ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਜੂਨ 2000 ਵਿਚ ਉਤੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਦੇ ਨੰਦਨਕਾਨਨ ਚਿੜੀਆਂ ਘਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਾਘਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨ, ਜੀਵ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੋਹ-ਮੋਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਅਰਬੀ ਤੇ ਪਿਆ ਦੇਖ ਕੇ ਲੋਕ ਉਦਰ ਗਏ 'ਅਖੇ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਫਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਚਿੜੀਆਂ ਘਰ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਦਭੁੱਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬਾਘ ਸਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰੀ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਵੀ ਚਿੰਤਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਨਸਲ ਵਾਲੇ ਮਨੀਪੁਰੀ ਹਿਰਨ ਵੀ ਮਰੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਨਿਗਰਾਨ

ਗੱਲੀ-ਬਾੜੀ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਐਸ.ਕੇ.ਪਟਨਾਇਕ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਡੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਾਲ ਮਰੇ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਘਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪੁਰੀ ਹੋ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਹ ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਨਾਹਗਾਹਾਂ (ਸੈਕਚੂਅਰੀਜ਼) ਹਨ ਤੇ ਚਿੜੀਆਂ ਘਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਨ ਫੋਰੈਸਟ (ਗੁਜਰਾਤ) ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸ਼ੇਰ ਹਨ, ਹਜ਼ਾਰੀ ਬਾਗ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਕ (ਬਿਹਾਰ) ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਬਾਘ, ਟਾਈਗਰ ਸੁੰਦਰ ਵਣ (ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਵਿਚ ਨੀਲਗਾਏ, ਆਸਾਮ ਦੀ ਕਾਜੀਰੰਗ ਪਨਾਹਗਾਹ ਵਿਚ ਗੈਡਾ ਹੈ। ਨੰਦਨ ਕਾਨਨ ਜਦੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨਾਲ ਸੱਖਣਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੱਥਰੂ ਸੁੱਟਣੇ ਪਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਸਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬਾਘ ਦੇ ਲੱਖ ਅਮਰੀਕਨ ਡਾਲਰ ਦੇਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸ਼ੇਰ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਇਸ ਵੇਲੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਿਡਨੀ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰਨੀ ਨੇ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਸ਼ੇਰ 'ਕੌਨੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਬੂਤ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਰ 45 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਿਪੁੰਸਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾ ਸਕਦੇ।

ਜਿਸ ਰਾਜੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਉਹ ਪਰਜਾ ਜਾਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਜੰਗਲ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੁੱਕਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਉਦਾਸ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਉਹਦੇ ਅੱਗੇ ਕੈਮਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਅੱਥਰੂਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ।

ਜਿਹੜਾ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਕਹਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ, ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਉਹਨੇ ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਪੰਜੇਬਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਭਰਮ ਦਾ ਪੱਟਿਆ ਪਿਆ ਹੈ।

ਸਾਧ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ!

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਮਰ ਮਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰੋਜ਼ ਗੁਜਾਰੀ ਹੈ। ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਪੰਝ ਫਿਕਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਹੈ। ਗੱਲ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦਿਲਬਰੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਿੱਠ 'ਚ ਫੁਰੀ ਵਗਾਹ ਕੇ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਬਣਨ ਦੇ ਚਾਅ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਹੋ ਗਏ ਨੇ, ਪਰ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਲੋਕੀ ਕੁਤੀ ਕੁਆਰੀ ਹੈ। ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਬੰਦਾ ਹੰਸਾਂ ਨੂੰ, ਪਰ ਰੋੜਾਂ ਦੀ ਬੈਠਾ ਚੋਗ ਖਿਲਾਰੀ ਹੈ। ਦੋਸ ਤਾਂ ਲੱਗਾ ਜਬਰੀ ਹਬਸ ਮਿਟਾਉਣੇ ਦਾ, ਖੜੀਆਂ ਮੁੱਛਾਂ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਸਰਦਾਰੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਾਰੇ ਫਿਰਨ ਇਕੱਲੀ ਵੱਡੀ ਭਾਬੀ 'ਤੇ ਉੱਜ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਨਾਲ ਵੀਰ ਦੇ ਯਾਰੀ ਹੈ। ਖੰਡ ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਹਟਦਾ ਰੋਗੀ ਸੂਗਰ ਦਾ, ਲਾਲ ਪਰੀ ਨੇ ਮੱਤ ਕਮਲੇ ਦੀ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਚਿੱਟੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਬੈਠਾ ਮਟਕੇ ਕੋਲ, ਚੁੰਨੀਆਂ ਜਿਹੜਾ ਰੰਗਦਾ ਰੋਜ਼ ਲਲਾਰੀ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸਿੰਗ ਫਸਾ ਬੈਠੀ, ਇਹ ਲਾਲ ਬੱਤੀ ਦੇ ਹੋਠ ਸਾਧ ਸਰਕਾਰੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ, ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਤੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ 14 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਵਲੋਂ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਸੰਬੰਧੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਸੀਂ ਛਾਪੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਇਥੇ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਨ। -ਸੰਪਾਦਕ

-ਡਾ. ਰਾਜੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ

‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ 14, ਨਵੰਬਰ 2009 ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ ਵਲੋਂ ਅਮਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਸਤ’ ਦਾ ਰਿਵੀਊ ਦਿਲਚਸਪ ਵੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖਦਾਂ ਵਿਚ ਗੂੰਦਿਆ ਹੋਇਆ ਵੀ ਹੈ। ਪਰ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਭੰਡਾਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਬੇਦਰਦੀ ਨਾਲ ਸੁਹਾਗਾ ਫੇਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਤਰੀਕਾਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਮਝ ਵੀ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਅਤੇ ਜਿਸ ਗੰਭੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਦੂਰੀ ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਜ਼ਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਵੰਗ ਨਾਲ ਉਪਰਲੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਦਾ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਦਰਦ ਤੋਂ ਇਕ ਪਾਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਨਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਇਹ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਹ ਰਚਨਾ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਵਿਚ ਜਾਏ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਚੀਰ ਹਰਨ ਕਰਕੇ ਲੁੰਡੀਆਂ ਪਾਈ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਉਂਠਾਈਆਂ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਅਤਿ ਗੰਭੀਰ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਚਨਾ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਅਹਿਮ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਵੀ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਮਿਆਰੀ ਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਪਰ ਰਿਵੀਊਕਾਰ ਗੈਰ ਪ੍ਰਸੰਗਕ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਲਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵੀਊਕਾਰ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਗਲਤ ਸਿੱਟਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੁਰਬ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਬੂਤ ਸੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਟੈਕਸਟ

ਤੇ ਸਮਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਪੈਰਾਡਾਈਮ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਫ਼ਰਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਸਮਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਵਿਚ ਭੰਡਾਲ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਫਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਟੈਕਸਟ ਦਾ ਸਾਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਜੀਦਾ ਪਾਠਕ ਜਦੋਂ ਭੰਡਾਲ ਦਾ ਰਿਵੀਊ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਟੈਕਸਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਰਿਵੀਊਕਾਰ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਟਪਲਾ ਖਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਕੋ ਪੂਰਵ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ’ਤੇ ਲਿਆ ਉਸਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਫ਼ਾਗਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਗਰੇਵਾਲ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਆਪਣੇ ਮਨੋਕਲਪਿਤ ਝੁਕਾਵਾਂ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਵੀਊਕਾਰ ਨੇ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਬਾਰੇ ਅਜੀਬੋ ਗਰੀਬ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਗਰੇਵਾਲ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ। ਗਰੇਵਾਲ ਤਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਤਕ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ। ਜੇ ਕੁਝ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਿਰਤਾਂਤਾਂ (discourses) ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਸਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਰੇਵਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਉੱਕਾ ਹੀ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਰਵਾਇਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਨਰੋਏ ਸਵਾਲ ਹੀ ਖੜੇ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਉੱਜ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਮੌਲਿਕ ਜਾਂ

ਨਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਪਰ ਇਥੇ ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰੇਵਾਲ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਕਹਿਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕਦੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਰਿਵੀਊਕਾਰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ‘ਨਵੇਂ’ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਾਲੀ ਇਹੋ ਧਾਰਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਲੱਭਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਬਿਰਤਾਂਤਕ ਸਰੂਪ (discursive form) ਭਾਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਜ ਉਸਦੀ ਆਪਣੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਆਲੋਚਕ (cultural critic) ਦੀ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਲਿਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਆਕਰਸ਼ਣ ਉਤੇ ਵੀ ਸਵਾਲੀਆ ਚਿੰਨ੍ਹ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧਰਮ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਧੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸੁਧਤਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਭਟਕਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੁਮਰਾਹਕੁੰਨ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਖੰਡਨ ਬੁੱਧ ਮੱਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕਦੇ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦੀ ਇਹ ਕਸਿਸ਼ ਅਜੇਕੀ ਪੁੰਜੀਵਾਦੀ-ਉਪਭੋਗਵਾਦੀ ਬਿਰਤੀ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਫੰਦੇ ਨਾਲ ਨਿਤ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਹਿਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭੰਡਾਲ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪਾਠਕ ਹੋਣ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ, ਨਵੀਨਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵੰਨ-ਸਵੰਨੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੂਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਸਤ’ ਦੀ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਵਚਨੀ ਜੁਗਤ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੱਚਾਈ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਸ਼ਣਾ ਭਲੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਫਿਰ ਵੀ ਇਸਦੀ

ਸਮੁੱਚੀ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸੱਜਰੇਪਣ ਕਰਕੇ ਇਸਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬਬੇਰਾ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਹਾ ਕਿ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਸੁਰੂ ‘ਚ ਹੀ ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਾਸਤੇ ਪਰਚਾ ਲਿਖ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੀਰਸ ਜਿਹਾ ਪਰਚਾ ਲਿਖਣ ਨਾਲੋਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪੀ ਟੈਕਸਟ (dialogic text) ਬੁਕ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵਧੇਰੇ ਸਹੀ ਲਗਿਆ। ਕੋਈ ਕਥਿਤ ਨਵੀਂ ‘ਸੱਚਾਈ’ ਲੱਭ ਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਤਪੂਰਨ ਪਰਚਾ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਚਨੀ ਜੁਗਤ ਨਾਲ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਉਂਵਾਦੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਸੁਰਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਦੇ ਅਦਾਕਾਰਿਕ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਭਲੀਭਾਂਤ ਇਲਮ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਖੋਲਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਚ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਚਨੀ ਜੁਗਤ ਦੀ ਚੋਣ ਇਹ ਦਸਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੱਚ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਕਿ ਸੱਚ ਕੋਈ ਹੁੰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਾਡੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਫਿੱਬੋਪਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਈਨਰੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਵੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਤਰਮੁਖੀ-ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਵਰਗੀ ਜੁਗਤਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਝਾਕਣ ਤਕ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂਕਿ ਪੁਸਤਕ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਸਤ’ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਹੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਵਾਇਤੀ ਜੁਗਤਬੰਦੀ ਨੂੰ ਤੱਜ ਕੇ ਅਰੰਭ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਜਦੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਮਰਤੀ ਜਾਂ ਯਾਦ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਵੀ ਉਹ ਬੜੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੀਸਰੀ ਟਰਮ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿਮਰਤੀ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਲੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮ ਥਾਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਲਿਆਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਨਿਭਾਅ ਤੋਂ ਹੀ ਭਲੀਭਾਂਤ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਕਥਿਤ ਅਨੁਭਵ ਅਤੀਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਧੁੰਦੁਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ‘ਸੱਚ ਦੀ ਸਿਆਸਤ’ ਵਿਚ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੋ-ਟੁੱਕ ਸਰਲ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਆਸ ਰਖੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗਰੇਵਾਲ

ਰੀਵੀਊ ਦਰ ਰੀਵੀਊ

ਮੁੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਾਂਗੂ ਹਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੈਚੀਦਾ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਉਹ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਸਿਮਰਤੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਬੜੀ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੰਡਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਣੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਕਦੋਂ ਦੇ ਹੱਲ ਹੋਏ ਹਵਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ ਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਨੋਤਾਂ ਹੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਉਹ ਅਮਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਸਿਰ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਮੜ੍ਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚਲੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਗਰੇਵਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਗੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਹਿਜ਼ ਗਰੇਵਾਲ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਧੜ੍ਹ ਹੀ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਥੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਵਿੰਦਰ ਭੰਡਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨੋਤਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਅਮਰਜੀਤ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਇਕ ਚਤੁਰ ਬੁਣਤੀਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅੰਗ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਟ ਦੇ ਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਗਰੇਵਾਲ ਖੁਦ ਵੀ ਤਾਂ ਘਾਤਤ ਹੀ ਹੈ...ਉਹ ਖੁਦ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਾਰਤਾਲਾਪੀ ਸਾਥੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਰਟੇਜ਼ੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਆਤਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਖੁਦ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਵਚਨ ਦੇ ਜੁਗਤ ਵਿਚ ਬੀੜੇ ਹੋਏ ਸਪੀਕਿੰਗ ਸਬਜੈਕਟ ਵਜੋਂ ਹੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੰਡਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਹੀ ਆਕੀ ਹਨ ਕਿ ਅਕੱਟ ਸੱਚਾਈਆਂ ਜਾਂ ਕਹੋ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਲਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਯੁੱਗ ਬੀੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਆਨ-ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਇਸ ਪਲ ਨੂੰ ਜ਼ਰਾ ਖੁਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹੋ ਬਿਨਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਕਿ ਹਰਵਿੰਦਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦਾ ਹੀ ਲਛਣ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਮਸ਼ਵਰੇ

ਹਰਜਾਪ ਸਿੰਘ ਔਲਾ
 ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਰੰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਅਰਥਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਫਨੂਲਖਰਚੀਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਨਿਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੀ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦੇਣੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੰਦ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲੈ ਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਜ਼ਹੀਨ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਵਜ਼ੀਰ ਸ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕੇ ਨਵੀਂ ਤਾਮੀਰ ਹੋਈ ਸੀਸਵਾਂ-ਬੱਦੀ ਸੜਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬੜਾ ਮੁਬਾਰਕ ਅਵਸਰ ਸੀ। ਸੜਕ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਟੋਟਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਪਰ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸੜਕ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬੱਦੀ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਵੀਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਘੱਟ ਫਾਸਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਮਾਮ ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਤੋਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਗਰ ਬੱਦੀ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਘੱਟ ਫਾਸਲਾ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪਛੜੇ ਹੋਏ ਖਿਜਰਾਬਾਦ-ਸੀਸਵਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜ਼ੂਨ ਵੀ ਸੁਧਰੇਗੀ। ਬੱਦੀ ਵਾਸਤੇ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਬਣਨ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵਿਚ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਦੀ ਤੋਂ ਬਰਾਸਤਾ ਸੀਸਵਾਂ, ਕੁਰਾਲੀ, ਰੋਪੜ, ਬਲਾਚੌਰ, ਨਵਾਂਸ਼ਿਹਰ,

ਫਗਵਾੜਾ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਾਈਂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਬੱਸ ਰੂਟ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੱਦੀ ਤੋਂ ਬਰਾਸਤਾ ਸੀਸਵਾਂ, ਕੁਰਾਲੀ, ਮੋਰਿੰਡਾ, ਸਮਰਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤਾਈਂ ਨਵਾਂ ਰੂਟ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤਾਈਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਰੂਟ ਬੱਦੀ ਤੋਂ ਬਰਾਸਤਾ ਸੀਸਵਾਂ, ਕੁਰਾਲੀ, ਮੋਰਿੰਡਾ, ਸਰਹਿੰਦ, ਪਟਿਆਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਠਿੰਡਾ ਤਾਈਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਰਸਤਾ ਬੱਦੀ ਤੋਂ ਬਰਾਸਤਾ ਸੀਸਵਾਂ, ਮੁੱਲਾਂਪੁਰ ਗਰੀਬਦਾਸ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਬੱਦੀ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਬੱਦੀ-ਲੁਧਿਆਣਾ, ਬੱਦੀ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਬੱਦੀ-ਪਟਿਆਲਾ, ਬੱਦੀ-ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਬੱਦੀ-ਬਠਿੰਡਾ ਬੱਸ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬੋਲੀ ਕਰੇ। ਇਸ ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਵਾਧੂ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਖੈਰ, ਰੋਡ ਟੈਕਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਤਾਂ ਸਾਲ ਦਰ ਸਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਪਠਾਨਕੋਟ-ਬੱਦੀ-ਸ਼ਿਮਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਬੱਦੀ-ਸ਼ਿਮਲਾ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ-ਬੱਦੀ-ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਬੱਦੀ-ਸ਼ਿਮਲਾ ਬੱਸ ਰੂਟਾਂ ਦਾ ਫਸਲਾ ਵੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੈਟਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦਾ ਖਰਚ ਵੀ ਘਟੇਗਾ, ਸਫਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਘਟੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨੀ ਵੀ ਵਧੇਗੀ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਢਾਬੇ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਵੀ ਬਣਨਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਹੋਰ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੀਸਵਾਂ ਇਕ ਬੜੀ ਕਦੀਮੀ ਉਂਜਤਿਆ

ਹੋਇਆ ਵਧਾਰਕ ਕਸਬਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਵਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂਹ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨਗਰਾਂ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸੋਬੇ ਲਈ ਸੀਸਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਨਗਰ ਵਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਸੌ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪੰਜ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਖਰੀਦ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੇ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਪੰਦਰਾਂ ਸੌ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਮਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੀਸਵਾਂ ਪਿੰਡ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕਮੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਬਾਕੀ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾ ਹੈ। ਅਲਬੱਤਾ ਇਥੋਂ ਦੀ ਇਕ ਚੋਅ ਜ਼ਰੂਰ ਵਗਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੀਸਵਾਂ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਕੁ ਮੀਲ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇਕ ਛੋਟੇ ਉਚਾ ਬਜ਼ੀਰ ਦਾ ਬੰਬ ਅਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਸਵਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਕੁ ਮੀਲ ਹੇਠਾਂ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਬ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜ ਸੌ ਏਕੜ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਕਸਬੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੇ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਤਮਾਮ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜੋਗਾ ਬਰਸਾਤੀ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੰਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਆਇਆ ਖਰਚਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਮੀਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਰਪਰ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੀ

ਦੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਮੁਦਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਵੀਆਂ ਸੰਧੀਆਂ ਕਰਦੇ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅੰਜਾਮ ਦਿੰਦੇ। ਲੇਕਿਨ ਸਦਕੇ ਜਾਈਏ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਉਪਰ ਐਨਾ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਗਲੌਰ ਛੱਡ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਫੇਰੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਗੱਲ ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਮੋਰਚੇ ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਾਂ, ਪਰ ਫਤਹਿ ਤੋਂ ਉਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ। ਇਹੋ ਹੀ ਗੱਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਫੇਰੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਕਰਵਾਈ ਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਮੇਅਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ। ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਜਾਂ ਫਿਲਾਡੇਲਫੀਆ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਬਰਾਹ ਤਜ਼ਰੀਫ ਲਿਆਏ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੇਅਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੇਅਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਹਿਰੀ ਤਸੱਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭੈ ਕਾਹੂ ਕਉ ਦੇਤ ਨਹਿ ਨਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ

ਗੁਰਪੁਰਬ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਕੌਰ*

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਸੰਸਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ, ਉਦੋਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ, ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਉਚ-ਨੀਚ, ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਏਨੇ ਗ੍ਰੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਆਪਸੀ ਨਫਰਤ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ

ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਬਿਧੀਚੰਦ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੋਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਬਾਲਕ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਲਾਭ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਵਲ ਵੀ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਸਮਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬੀਤਿਆ। ਜਦੋਂ 1930 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜ਼ਿਲਾ ਜਲੰਧਰ) ਵਿਖੇ ਆ ਵਸੇ ਤਾਂ ਬਾਲਕ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਉਮਰ ਨੌਂ ਸਾਲ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਮੁਗਲਾਂ ਨਾਲ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਚੌਥਾ ਯੁੱਧ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦਲੇਰੀ ਅਤੇ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਨਾਲ ਯੁੱਧ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਨੇ ਜਿਸ ਮੁਹਾਰਤ ਨਾਲ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਈ ਉਸ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਤੇਗ ਮਲ ਤੋਂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਿਆ। ਉਦੋਂ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਦਾ ਵਿਆਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਭਾਈ ਲਾਲ ਚੰਦ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਗੁਜਰੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਔਲਾਦ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਇ (ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ) ਦਾ ਜਨਮ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਨੌਵੀਂ ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਦਰ ਹੁੰਦੀ ਕੀ ਹੈ? ਚਾਦਰ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਓੜਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਚਾਦਰ ਨਾਲ

ਜੋ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਬਾ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਨੌਵੇਂ ਗੁਰੂ ਵਜੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਹ 'ਬਕਾਲੇ' ਹਨ। ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ 20 ਮਾਰਚ, 1665 ਈ. ਨੂੰ ਆਪ ਨੂੰ ਪਰੰਪਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਲਕ ਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਰੀਅਲ ਤੇ ਪੰਜ ਪੈਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਗੁਰੂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸੋਢੀਆਂ ਅਤੇ ਮਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਾਲ ਨਜਿਠਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬੰਦ ਕਰ ਲਏ ਤਾਂ ਆਪ ਬਹੁਤ ਸਾਂਤ ਰਹੇ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਏ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਆਪ ਕੱਟੜ ਸੁੰਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁੰਨੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾਂਤ-ਭਾਂਤ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਤਾਰਨੇ ਪੈਂਦੇ ਸਨ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਜ਼ੀਆ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਨਾਹੀ ਸੀ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀ ਕ੍ਰੋਧੀ ਦਾ ਅਕਸਰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਥਾਂ-ਥਾਂ ਮੰਦਰ ਢਾਂਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਮੁਰਤੀਆਂ ਤੋੜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਨੇਊ ਉਤਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਕੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਮੁਲਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨਾਹੀ ਸੀ। ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਵੰਡਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਕਾਲੇ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਰਤਪੁਰ ਵਲ ਚਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ, ਦੁਖੀ ਦੀਨਾਂ ਦਾ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ। ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਨਵਾਂ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਇਹੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਰਬ ਸਮਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਜਨਮ, ਗੋਤ, ਜਾਤ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਭ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਭਗਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਸੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਚ ਪਠਾਣ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਸ ਨਹੀਂ, ਬਾਹਰੋਂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹਮਲਾ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਬਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ। ਬਾਬਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ 'ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਜਕੜ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਧ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਪੁਜਾ ਵੀ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸੂਝ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜੋਤਿ ਭਾਈ ਲਹਿਣੇ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਰੂ ਬਾਪਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੋਤਿ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਫਿਰ ਪੰਜਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ, ਗੁਰੂ ਹਰ ਰਾਇ ਸਤਵੀਂ ਜੋਤਿ ਅਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੀ।

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਛੇਵੀਂ ਨਾਨਕ ਜੋਤਿ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ ਦੇ ਘਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ 1621 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ, ਬਾਬਾ ਸੂਰਜ ਮੱਲ, ਬਾਬਾ ਅਨੀ ਰਾਇ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਅਟੱਲ ਜੀ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਸਨ। ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪਰਜਾ ਦੇ ਹੱਕ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਦਬਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਰੂਪ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਸੰਤਾਂ, ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸੂਫੀ ਦਰਵੇਸ਼ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੋਂ ਇਕ ਥਾਂ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਕੂਮਤ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਹੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਤਲਵਾਰਾਂ ਪਹਿਨੀਆਂ ਇੱਕ ਮੀਰੀ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਪੀਰੀ ਦੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਖਾਸ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਸਤਰ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਾਦਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਢਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਰੀਰ ਦਾ ਜਿਥੇ ਨੰਗੇ ਕੱਜਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਸਰਦੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਮਤਾਬਿਕ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਚਰਿਤਰ, ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਦਰ ਦੀ ਲਾਜ ਰੱਖਣਾ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਵਲੋਂ ਪਤੀ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਾਦਰ ਲਾਹੁਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਸਾਰੇ ਡੂੰਘੇ ਅਰਥ ਜੁੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰੱਖੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੱਸੀ। ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ ਬਣਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਅਜੇ ਛੋਟੇ ਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਪੰਚਮ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸ੍ਰਾਂਤੀ ਦੇ ਪੁੰਜ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕਸਟ ਝੱਲਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਰਤਪੁਰ ਆ ਗਏ। ਮਾਰਚ 1644 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਹਰਿ ਰਾਇ ਜੀ ਨੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਲੱਖਣ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗੁਰੂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਨਸੀਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥੋਂ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਆਪ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਵਾਂਗ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਭਾਵ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੀ 30 ਮਾਰਚ, 1664 ਈ. ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ ਉਦੋਂ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਬਕਾਲੇ ਭਗਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੁਣ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲੜ ਲਾ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ? ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਏਨਾ ਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਕੀਤਾ, “ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ” ॥ (ਗੁਰੂ) ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਭਲੀਭਾਂਤ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ

ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਹੋਰ ਮਾਰੂ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਹਾਰ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਬੰਗਾਲ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਵਧ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਵਲੋਂ ਤੈਨਾਤ ਗਵਰਨਰ

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦੱਬੇ, ਕੁਚਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਟਨੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਰੁਕੇ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਾਲਕ (ਗੁਰੂ) ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਵਾਪਸ ਪਟਨਾ ਆਏ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਸੀ, ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਬਨਾਰਸ ਅਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਆਦਿ ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ। ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਈ।

ਕਸਮੀਰੀ ਪੰਡਤਾਂ ਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਤੁਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਬਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਨਿਕਲੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿਚੋਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਕਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਪਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਬਖਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ:
ਮਨ ਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਿ ਬਿਚਾਰੈ।
ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਨਿਕਾ ਸੀ ਉਧਾਰੈ।
ਤਾ ਕੇ ਜਸੁ ਉਰਿਧਾਰੈ॥ ਰਹਾਉ॥ ਅਤੇ
ਅਜਮਲੁ ਪਾਪੀ ਜਗੁ ਜਾਨੈ
ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰਾ।
ਨਾਨਕੁ ਕਹਤੁ ਚੇਤਿ ਚਿਤਾਅਨਿ
ਤੈ ਭੀ ਉਤਰਾਹਿ ਪਾਰਾ॥੩॥੪॥
ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਗਲ ਭੈ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਕੇ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਜਿਉਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੱਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਨੇਰੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਚਾਨਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਪੁਰਸ਼ ਵਾਸਤੇ ਮਾਪਦੰਡ

ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਜਿਹਤਾ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਸਲੀ ਗਿਆਨੀ ਉਹੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਭੈ ਵਿਚ ਜੀਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਭੈ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਭੈ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੈ ਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਅਸਲੀ ਗਿਆਨੀ ਹੈ।

ਭੈ ਕਾਹੂ ਕਉ ਦੇਤ ਨਹਿ ਨਹਿ ਭੈ ਮਾਨਤ ਆਨ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਨ ਰੇ ਮਨਾ ਗਿਆਨੀ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨਿ॥16॥
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦੱਬੇ, ਕੁਚਲੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇੱਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪਟਨੇ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਰੁਕੇ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਬਾਲਕ (ਗੁਰੂ) ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਵਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਹ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਵਾਪਸ ਪਟਨਾ ਆਏ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਤਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਸੀ, ਤਕਰੀਬਨ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਉਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਬਨਾਰਸ ਅਤੇ ਅਯੁੱਧਿਆ ਆਦਿ ਨਗਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।

ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਵਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਤਲਵਾਰ ਉਠਾਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਿਤ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਆਏ ਕਿ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਸੋਚਣ ਲਗ ਪਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਥੇ ਆ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤਕਰੀਬਨ ਨੌਂ ਸਾਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਹਾਪੁਰਖ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਉਤਰ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਹੋਈ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਅੱਗੇ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲ ਲੈਣਗੇ। ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਲਿਤਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਰੂਹ ਫੂਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸੀਸ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੰਡਤਾਂ

ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦੇ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਫਾਲਕੇ ਐਵਾਰਡ

-ਮੁਹੰਮਦ ਯਹੀਆ ਅਨਸਾਰੀ

ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਕਿ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਮੰਨਾ ਡੇ ਨੂੰ ਉੱਚ-ਦੁਮਾਲਤੇ ਵਾਲੇ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਫਾਲਕੇ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਸਨ। ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ। ਸੈਂਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਫ਼ਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫੀ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਹੀ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆ, ਸਭ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਨ ਅਤੇ ਖੁਦ ਗਾਇਕ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਇਕ ਮਹਾਂ-ਮਾਨਵ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਲਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕ ਆਕਾਸ਼ ਉਪਰ ਛਾਇਆ ਰਿਹਾ। ਭਾਵੇਂ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ 20,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੀਤ 20 ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਗੂੰਜਦੇ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਫਿਲਮੀ ਗੀਤ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਗਾਏ ਸਨ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਅਵਸਰ ਲਈ ਚਾਹੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਰਫੀ ਦੇ ਐਨ ਢੁਕਵੇਂ ਗੀਤ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। ਗੱਲ ਭਾਵੇਂ ਭੰਗੜੇ, ਗਜ਼ਲ ਜਾਂ ਕੱਵਾਲੀ ਦੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ, ਇਹ ਲੋਰੀਆਂ ਹੋਣ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤ, ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦਾ ਗੀਤ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਹਲਕਾ-ਫੁਲਕਾ ਗੀਤ, ਭਜਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਧੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਦਾ ਵਿਦਾਇਗੀ ਗੀਤ- ਰਫੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਂ-ਗਾਇਕ ਕੇ.ਐਲ. ਸਹਿਗਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਸੀਰਵਾਦ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਆਏਗਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ (ਸਹਿਗਲ) ਵੀ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਜਾਏਗਾ। ਕਿਸੇ ਕੁਮਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਖੁਦ ਹੀ ਗਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਗੀਤ ਰਫੀ ਕੋਲੋਂ ਸੰਗੀਤਬੱਧ ਕਰਵਾਏ ਸਨ।

ਰਫੀ ਦੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਯੁਗਾਂ-ਯੁਗਾਂਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਹਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਜਾਦੂਮਈ ਅਤੇ ਮਰਦਾਵੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਰੇਕ ਅਭਿਨੇਤਾ ਨੂੰ ਸੂਤ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਵਲ ਲਾਮਿਸਾਲ ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਹੁਕ ਦੀ ਰਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਰਫੀ ਇਸ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਉਹ ਬੇਮੋਚ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਕੱਠੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਗਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾਦੂਈ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਵੈਦੀ ਵੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਇੱਕੋ-ਇਕ ਗਾਇਕ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਵੀ ਸੀ, ਤਲਤ ਮਹਿਮੂਦ ਵੀ, ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਵੀ, ਮੰਨਾ ਡੇ ਵੀ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ ਵੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਮੁਜੱਸਮਾ ਸੀ। ਰਫੀ ਦੇ ਇਹ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਸਨਮਾਨ, ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਜ਼ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼, ਉਚੇਚੇ ਯਤਨ ਅਤੇ ਉਲਾਸ ਨਾਲ ਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੰਗੀਤ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ, ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹਰਫਨ-ਮੌਲਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ

ਰਫੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਪੁਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦੇ ਹਾਣ ਦੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਏਗਾ ਕੌਣ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਤੇ ਚਮਕਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਯੁਨ ਬਣਾ ਕੇ ਤਾਂ ਵਿਖਾਓ, ਜਿਹੜੀ ਉਹ ਗਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਨਿਪੁੰਨ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਹਰ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਮਰ ਆਵਾਜ਼ ਬਖ਼ਸ਼ ਕੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਹਮਸਫ਼ਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਸੀ।
ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਚੋਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ-ਹਲਣਵੇਂ ਖੁਸ਼ਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਝਾਤੀ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਸਾਧਾਰਨ ਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਯਾਂਦਾਂ ਅਤੇ ਵੈਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤਾਂ ਵੀ ਕਮਾਲ ਹੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਗੀਤਕ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੀ ਹੁੰਦੀ। ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸਮੁੱਚੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰ ਜਾਂਦੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਦਾਸੀ, ਪ੍ਰੇਮ, ਮੁਹੱਬਤ, ਇਸ ਦੀ ਪੀੜਾ, ਵਿਛੋੜੇ, ਮਿਲਾਪ, ਨਫ਼ਰਤ, ਬਦਲੇ, ਉਲਾਸ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਆਦਿ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ। ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਰਫੀ ਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਦਾ ਜਾਦੂਗਰ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਨੌਸ਼ਾਦ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਦਾ ਕਮਾਲ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਨਿਪੁੰਨ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਰਫੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ

ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪਧਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਫੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਰੂਹ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮੀ ਕਪੂਰ ਨੇ ਨਿਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਜੌਨੀ ਵਾਕਰ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੀ ਮਹਿਨ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਸੀ। ਵਿਲੱਖਣ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਲਈ ਉਸਨੇ ਕਮਾਲ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਲਈ ਗਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਿਲਕਸ਼ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਬੈਜੂ ਬਾਵਰਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਲਈ ਗਾ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਉੱਤੇ ਜਾਦੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੂਚੀ ਔਖੀ ਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਹੀਣ ਵੀ। ਉਸਨੇ ਰਿਸ਼ੀ ਕਪੂਰ ਲਈ ਗਾਇਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਰਗ ਉੱਤੇ ਜਾਦੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਜਿਸ ਵੀ ਗੀਤ ਨੂੰ ਗਾਇਆ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਪੁੰਨ ਉਸਤਾਦਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹੁਨਰ ਨਾਲ ਹਰ ਰਾਗ ਅਲਾਪਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੀ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਿਆ।
ਉਸਨੂੰ ਆਖਰੀ ਫਿਲਮ ਫ਼ੇਅਰ ਐਵਾਰਡ ਉਸਦੀ ਪਿਠਵਰਤੀ ਗਾਇਕੀ ਲਈ, ਉਸਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਫੀ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਕਮਾਲ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਹੀ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਜੋ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਅਤੇ ਦਾਦਾ ਸਾਹਿਬ ਫਾਲਕੇ ਐਵਾਰਡ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਿਰ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਭਾਰੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰਫੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੱਖਾਂ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਗਰਮਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਰਫੀ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਮਤਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਫਰਾਹ ਨੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਸ਼ੈ ਨੂੰ ਲਿਆ

ਕਰੀਨਾ ਚੁੰਮਣ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰੀ

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ 'ਕੁਰਬਾਨ' ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮਣ ਅਤੇ 'ਇਕਮਿਕਤ' ਦੇ ਸੀਨਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਉਸਨੂੰ 'ਕਸੂਰਵਾਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। 'ਕੰਬਖਤ ਇਸ਼ਕ' ਵਿਚ ਬੇਬੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਇਕ ਦਰਜਨ ਚੁੰਮਣ ਸੀਨ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਫਿਲਮ ਨੇ ਔਸਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਰੀਨਾ ਦਾ ਤੈਰਾਕ ਸੂਟ ਅਤੇ ਚੁੰਮਣ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਚਲ ਨਿਕਲੇ ਹਨ। 'ਕੁਰਬਾਨ' ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ ਉਹ ਕੁਝ ਘਬਰਾ ਜਿਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਹੋਰ 'ਕੰਬਖਤ ਇਸ਼ਕ' ਨਹੀਂ ਬਣਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਟਾਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਹੀ ਸਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
ਫਿਰ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਫ ਅਲੀ ਖਾਨ ਵਲ ਮੋੜ ਕੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸਨੂੰ ਕਰੀਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਤੋਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਫਰਾਹ ਖਾਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਐਕਟਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਹੈ। 'ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਨ' ਨਾਮਕ ਫਿਲਮ ਅਕਸ਼ੈ ਦੀ ਹਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਉਸ (ਫਰਾਹ) ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਫਰਾਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸਿਰੇਸ਼ ਕੁੰਦਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਟੀਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰਾਹ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੀ ਰੱਖਤੀ ਬੰਨ੍ਹ ਭੈਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਕਸ਼ੈ ਉਸਦਾ ਨਿਕਟ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਫਰਾਹ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਬੋਲੇ ਭਰਾ ਦਾ ਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਤੀਜੀ ਫਿਲਮ 'ਹੈਪੀ ਨਿਊ ਯੀਅਰ' ਵਿਚ ਉਸੇ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਨਾਂਹ-ਨੁਕਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ 2010 ਵਿਚ ਸ਼ਾਹਰੁਖ 'ਰਾਲ' ਅਤੇ 'ਡੋਨ-2' ਨੂੰ ਪੁਰਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 'ਤੀਸ ਮਾਰ ਖਾਨ' ਲਈ ਅਕਸ਼ੈ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਕਸ਼ੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ 'ਭਰਾ' ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਤਬਦੀਲੀ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਅਕਸ਼ੈ ਉਸਦਾ ਹੀਰੋ ਹੈ। ਇਹ 'ਖ਼ਬਰ' ਉਹ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਵਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਅਤੇ ਫਰਾਹ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਤਣਾਅ ਹੈ। ਇਕ ਅਣਲਿਖਿਆ ਨਿਯਮ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤਕ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫਰਾਹ ਖਾਨ ਜਾਂ ਕਰਨ ਜੌਹਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਉਣਗੇ, ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਨੂੰ ਹੀ ਲੈਣਗੇ ਪਰ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਦੇ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਹ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਇਕ ਅਟਕਲ ਹੀ ਸੀ। ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਫਿਲਮ ਦੀ

ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।
ਪਰ ਫਰਾਹ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੁਪਰ ਹੀਰੋ ਫਿਲਮ 'ਰਾਲ' ਅਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਭਰਪੂਰ ਡੋਨ-2 ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਫਰਾਹ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੋਂ-ਅੰਦਰ ਉਸਦਾ ਗੁੱਸਾ ਵਧਦਾ ਰਿਹਾ। ਫਰਾਹ ਨੇ 'ਮੰਨਤ' ਵਿਖੇ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਵੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧ ਗਈਆਂ।
ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਵਚੇਜ ਲਈ 60 ਲੱਖ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸ਼ਿਲਪਾ ਨੇ ਠੁਕਰਾਈ : ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਸ਼ਿਲਪਾ ਸ਼ੈਟੀ ਇੰਨੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਹੈ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ 'ਹੈਲੋ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਵਚੇਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ 75000 ਪੌਂਡ ਅਰਬਾਤ 60 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਸ਼ਿਲਪਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਨੂੰ ਕਵਚੇਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਨਾਲ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਿਲਪਾ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਯਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਹਰਲ ਦੇ ਵਿਆਹ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਕਾਰਨ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇਣੀ ਪਈ ਸੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਹ ਇਕ ਪਵਿੱਤਰ ਰਸਮ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਸਾਡੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਕਮਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਕੈਟਰੀਨਾ ਨੇ 'ਵਿਆਹ' ਦੀ ਖਬਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਬਕਵਾਸ

ਇੰਦੌਰ ਵਿਚ ਇਕ ਮੈਰਿਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ (ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨਤ) ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਟਰੀਨਾ ਕੈਫ ਇਕ ਸਥਾਨਕ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਇਕ ਰਮੇਸ਼ ਮੈਡੋਲਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟਰੈਸ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਦੌਰ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਨੇ ਵੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਟਰੀਨਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖਬਰ ਤੋਂ ਖਿੰਝੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, "ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਦੇ ਵੀ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਨਿਰਾ ਬਕਵਾਸ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਨੇ ਵਧੇਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਓਨੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੇਵਕੂਫੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਿਉ ਯਾਰਕ ਦੀ ਸੂਟਿੰਗ ਲਈ 2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਥੇ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਇਹ ਆਦਮੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਸਭ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਜਨੂੰਨੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ।"
ਇੰਦੌਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੰਦੌਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ (ਆਈ.ਐਮ.ਸੀ.) ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਆਈ.ਐਮ.ਸੀ. ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫਰਜ਼ੀ ਵਿਆਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰਾਹੁਲ ਦਾ ਨਾਂ ਕਿਸੇ 'ਕਲਾਬਾਈ' ਦੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ।

ਸਲਮਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਥੱਪੜ ਮਾਰਿਆ

ਇਥੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਹੋਈ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਸਨਸਨੀ ਫੈਲ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਕ ਕੁੜੀ ਨੇ ਕਈ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚੋਂ ਚਾਕਲੇਟੀ ਹੀਰੋ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਥੱਪੜ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੜਕੀ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਧੁੱਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁੜੀ ਇਕ ਵੱਡੇ ਬਿਲਡਰ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਇਕ ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਉਕਤ ਖ਼ਬਰ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਧੁੱਤ ਇਸ ਕੁੜੀ ਨੇ ਸਲਮਾਨ ਦੇ ਭਰਾ ਸੋਹੇਲ ਤੇ ਸੁਸ਼ਮਿਤਾ ਸੇਨ ਨੂੰ ਵੀ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢੀਆਂ।
ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਰੀਆ ਸੇਨ ਰਾਜੀਵ ਸੇਨ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਧਰ ਸੁਸ਼ਮਿਤਾ ਸੇਨ ਦੇ ਭਰਾ ਰਾਜੀਵ ਸੇਨ ਤੇ ਸੰਜਨਾ ਜੌਹਨ ਨੇ ਇਸ ਖਬਰ ਨੂੰ ਨਿਰਮੂਲ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਸਟੰਟ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਅਤਰੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰੇਗੀ

ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼: ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਜਨਰਲ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਵਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਂਸਲ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਯੂੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਤਰੀ ਦਾ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਦਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਯੂੜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ

ਅਸ਼ੋਕ ਅਤਰੀ

ਜਨਰਲ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਏਨਾ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਤਰੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਰੋਲ ਵੀ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਯੂੜ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਕੀਤਾ ਜਾਏਗਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਅਤੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਟੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੀ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕਰੈਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਯੂੜ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਦੌਰੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ

ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ

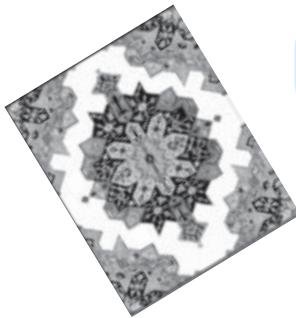
ਘਰਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਸਸਤੇ ਭਾਅ ਪੁਆਉ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੱਗ ਹਰ ਇਕ ਕੁਆਲਟੀ ਵਿਚ, ਕੀਮਤਾਂ ਇਨੀਆਂ ਘੱਟ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ! ਆਓ! ਦੇਖੋ ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਚੋਣ ਭਰਪੂਰ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅਰੂਮ

ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ, ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਾਰਪੈਟ ਪਾਵਾਂਗੇ

Same day service in Chicago and suburbs

Amar Carpets Inc

ਵੈਸਟਰਨ ਐਵਨਿਊ ਤੋਂ ਅਧਾ ਬਲਾਕ ਵੈਸਟ, 2423 W Devon Ave. Chicago IL 60659

ਕਾਲ ਕਰੋ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

Ph: 773-508-5253, 773-507-8043, Fax: 773-508-5249

Imperial Truck Wash & Repair

One Stop Center For Truckers-Repairs-Tires-Wash in Indiana

Now open 24 hours

Diesel

Restaurant (765-987-1000)

5809 South State Rd 3,

Spiceland, IN- 47385

interstate 70 Exit 123

(Turn Right Yellow Building)

Tire Service

We carry all major brand tires-new and used at very attractive prices.

Special on Firestone tires.
Front 2 tires
\$700 out of the door

All Kinds of Welding Work
& General Repair.

- *Transmission
- *Clutch
- *Brakes
- *Suspension
- *Oil Change
- *Rear End
- *Wet Kit & PTO Pumps
- *Alternators
- *Starters
- *Cement Blower
- *AC Work
- *Radiator Flush

ਪੁਰਾਣੇ ਟਾਇਰ ਵੀ ਟਰੇਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਟਰੈਕਟਰ ਟਰੇਲਰ ਵਾਸ਼
ਸਿਰਫ 60 ਡਾਲਰ

Spot Free
Truck Wash

Oil Change **\$189.99** Only

Brake **\$99.00** With Labor

Wheel Seal **\$89.00** With Labor

Labor Rate **\$59.00** Hourly Rate

Trailer
Wash-out
\$25

Alignment

Wheel Balancing

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੈਲਡਿੰਗ ਵਰਕ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਰਿਪੇਅਰ ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕੀਮਤ

24 Hours Road Service & Towing

Jasvir Singh (765) 987-7000